

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ВОСЬМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина третя

**Стенограма пленарного засідання
20 вересня 2022 року**

Київ 2022

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ВОСЬМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина третя

Стенограма пленарного засідання

20 вересня 2022 року

Управління редакційного опрацювання
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 20 вересня 2022 року)

Частина третя

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...7
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...16
Ратифікація:	
Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму	...16
Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у Програмі ЄС LIFE – Програмі дій з довкілля та клімату	...20
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів, які сприяли тимчасовій окупації Автономної Республіки Крим» щодо включення до складу ТСК представника від фракції Політичної Партії «ГОЛОС»	...20
«Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів, які сприяли тимчасовій окупації Автономної Республіки Крим» щодо включення до складу ТСК представника від фракції Політичної партії «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ»	...20
«Про зміни у складі Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань міжнародного гуманітарного та міжнародного кримінального права в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України»	...21

«Про Звернення Верховної Ради України до Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, Програми Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища, Європейського Парламенту, Європейської Комісії, парламентів та урядів держав, які є членами Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, щодо утворення спеціальної екологічної моніторингової місії для фіксації екологічної шкоди, заподіяної внаслідок збройної агресії на території України»	...21
«Про Заяву Верховної Ради України «Про агресію російської федерації в районах Чорного та Азовського морів і Керченській протоці»	...22
Прийняття у першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування місцевої та добровільної пожежної охорони»	...22
Внесення змін до:	
деяких законів України щодо удосконалення правових засад провадження аудиторської діяльності в Україні	...23
Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення співробітництва з Міжнародним кримінальним судом при проведенні процесуальних дій на території України	...23
Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» щодо додаткових підстав звільнення з військової служби під час воєнного стану»	...23
Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з об'єктами нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому	...24
Закону України «Про географічні назви» щодо удосконалення діяльності, пов'язаної із встановленням, унормуванням, обліком, реєстрацією, використанням та збереженням географічних назв»	...24

Прийняття постанов Верховної Ради України:

«Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів сексуального насильства, вчиненого внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» ...25

«Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері отримання, розподілу, транспортування, зберігання, використання за цільовим призначенням гуманітарної та іншої допомоги, а також неефективного використання державного майна, яке може бути використане для тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб та забезпечення інших потреб держави» ...29

Прийняття у першому читанні за основу проектів законів України:

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності використання земель фізичними особами та суб'єктами державного сектору економіки» ...31

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання в галузі рибного господарства, збереження та раціонального використання водних біоресурсів та сфері аквакультури» ...35

Внесення змін до підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування природного газу» ...38

Прийняття у першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проектів законів України:

«Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» ...43

«Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» ...46

«Про внесення змін до Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії»	...49
«Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо експерта з радіаційного захисту»	...49
«Про внесення змін до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час»	...50
«Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту державного кордону України»	...54
«Про внесення зміни до статті 12 Закону України «Про Національну гвардію України» щодо проведення робіт із розмінування, у тому числі під час воєнного стану»	...59
Прийняття Закону України «Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів»	...59
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятих Верховною Радою України 12 травня 2022 року законів України та негайного направлення їх на підпис Президентові України	...67
Інформація про утворення міжфракційних депутатських об'єднань «Трибунал для російських агресорів», «Криміналітету – ні»	...68

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
20 вересня 2022 року, 12 година
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні колеги, перед продовженням пленарного засідання вкотре хочу наголосити на необхідності неухильного дотримання безпекових правил у Верховній Раді України і непоширення інформації щодо початку пленарного засідання, його перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через 30 хвилин після завершення нашої роботи. Прошу всіх народних депутатів України, представників уряду відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні народні депутати, я нагадую, що Верховна Рада працює в режимі одного пленарного засідання, тому сьогодні відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення восьмої сесії в умовах дії воєнного стану» та пропозиції Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп ми продовжуємо наше пленарне засідання.

За доброю парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати України, триває сьомий місяць героїчного опору української нації злочинному російському вторгненню. Сили оборони України відважно й успішно звільняють наші населені пункти, системно винищуючи рашистських загарбників та їх військову техніку. Схиляємо голови перед їх винятковою мужністю. Я прошу хвилиною мовчання вшанувати світлу пам'ять захисників та захисниць України, які пожертвували своїм життям заради щасливого та незалежного майбутнього України. Вшануймо також пам'ять усіх невинних мирних громадян, загиблих внаслідок варварської російської агресії.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного надати час по 3 хвилини для виступів уповноважених представників депутатських фракцій та груп. Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Слово надається Павленку Юрію Олексійовичу, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).
Колеги, всі ми мали можливість ознайомитися з проектом Державного бюджету на наступний рік. Ми підтримуємо ту логіку, яку пропонують уряд і влада, – пріоритетом номер один зробити посилення обороноздатності, підтримку Збройних Сил, соціальний захист, а також грошове забезпечення українського солдата. У проекті Державного бюджету другим пріоритетом визначено соціальну підтримку населення. Власне, на цих програмах я хотів би зупинитися більш детально.

У 2023 році уряд планує змінити не лише обсяг видатків на сферу соціального захисту, а й порядок розподілу коштів. У кошторисі з'явилися три великі програми: соціальний захист дітей та сім'ї, соціальний захист громадян, які потрапили в складні життєві обставини та підтримка малозабезпечених сімей. Як працюватимуть ці програми, кому і на які цілі виділятимуться кошти, на жаль, до цього моменту невідомо.

Протягом останніх півтора року тимчасова слідча комісія з питань захисту дітей свідчила про чисельні кризові явища у сфері захисту дітей, і, як наслідок, у цьому залі ми проголосували за створення Державної служби України у справах дітей. Закон наразі перебуває на підписі у Президента, я сподіваюся, що Президент його підпише і службу буде створено. Разом з тим у проекті Державного бюджету жодної статті, спрямованої на створення цієї служби і посилення роботи щодо соціального захисту дітей, не передбачено.

На жаль, війна посилила ті негативні явища, про які ми говорили в цьому залі більше півроку тому. Відповіді, як захистити, як підтримати сьогодні дитину, яка постраждала від війни, на жаль, проект Державного бюджету на наступний рік не дає. Водночас ми кожне пленарне засідання голосуємо за збільшення повноважень тих органів і служб, які працюють для захисту і підтримки сімей і дітей. Це при тому що відбувається скорочення даних служб і зменшується кількість людей, які працюють для захисту дітей. Тим більше і бюджет передбачає в наступному році скорочення видатків більш як на 11 мільярдів на органи державної влади. Застерігаю від скорочення працівників Державної служби України у справах дітей, бо, на жаль, коли відбувається скорочення, починають саме з тих, які безпосередньо працюють з дітьми.

Президент України, вимагаючи скоротити видатки на державні підприємства, підкреслив, що йдеться про тих, які не відповідають потребам цього особливого часу. Наголошую, захист дітей і відповідні служби, які працюють для їхньої підтримки і захисту, у пріоритеті нашої роботи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос». Після нього виступить Софія Федина, фракція «Європейська солідарність».

Железняк Ярослав Іванович. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Передайте слово Піпі, будь ласка.

ПША Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Добрий день, шановні і дорогі українці! Добрий день, колеги! Я дуже прошу, щоб ви мене почули і звернули увагу, бо це не моє питання, а нашої України і наших Збройних Сил.

Ви знаєте, хто 24 лютого першим пішов захищати Україну? ЗСУ, добровольці і відразу з'явилися волонтери, які віддавали останні свої гроші і заощадження, але купували в той день бронезилети і все що можливо для фронту.

У нас з'явилася проблема: є норма, яку дуже дивно застосовують, плутаючи прибуток і дохід, коли волонтер привозив машину як гуманітарну допомогу, наперед вклавши свої гроші, останні сімейні заощадження, які потрібні також його дітям і, як ми кажемо, на жаль, на чорний день, до якого завжди готувалися наші бабусі і дідусі. Цей чорний день настав 24 лютого, а перед тим 1 березня 2014 року. Тож коли волонтер наперед вкладає гроші за автомобіль, то він отримує дохід чи прибуток, коли йому повертають ці гроші? Проблема з цією нормою найперше в правозастосуванні, плутають дохід і прибуток, бо більшість волонтерів – люди надзвичайної, чесною і кришталевою репутації, бо інакше їм не жертвували б.

Сьогодні відкрито справи проти Олеся Дзиндри в Одесі, Назарія Островського, Святослава Літинського. Це люди, більшість яких я знаю особисто, які не заробляли, а вкладали своє останнє, і всі, які їм допомагали, про це знають.

Я закликаю кожного, а найперше правоохоронний комітет, переглянути всі норми, які стосуються Кримінального кодексу, за який ми проголосували приблизно в березні чи квітні, закликаю Національну поліцію перечитати, що таке дохід, що таке прибуток, і не плутати норми й правозастосування та шукати тих, які справді намагаються зловживати на гуманітарній допомозі, а не тих, які віддають останнє, відриваючи від своїх дітей, щоб допомогти ЗСУ.

Зараз купа волонтерів зупинили свою діяльність, оскільки бояться за свої життя, тому що ця норма застосовується неправильно.

Я дуже прошу створити робочу групу, розібратися з поняттями «гуманітарна допомога», «волонтерська допомога», «правозастосування Кримінального кодексу», ще раз з представниками Національної поліції обговорити в комітеті різницю між прибутком і доходом, це ми вивчаємо ще в школі. І я вірю, що цю

довіру, яку мають волонтери, Верховна Рада, а найважливіше, Національна поліція будуть...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі Софія Федина від «Європейської солідарності», за нею Швачко, фракція «Слуга народу», потім Бакунець – і далі за списком.

Софія Федина, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дуже хотілося б, щоб цей зал прислухався і зробив вигляд, що йому небайдуже, тому що нагадаю, коли 20 лютого 2014 року розпочалося московське вторгнення, першими, хто втримав Українську державу, першими, хто надав допомогу бійцям української армії, які пішли на фронт у гумових капцях і без належної форми, були саме українські волонтери, які на певний період замінили собою державу і допоки держава ставала на рівні ноги, обирала законну владу, саме волонтери давали можливість армії воювати.

Так, ми почали забезпечення з берців, форми, шкарпеток, перепрошую, трусів, їжі, але коли держава почала міцніти – 2017, 2018, 2019 роки – волонтери вже працювали в дуже конкретних точкових проектах і мали надію, що навечно забули про нульові потреби армії. На жаль, 24 лютого 2022 року волонтери зустрілися з тією самою проблемою: не було бронезилетів, касок, форми, берців, тепловізорів, дальномірів і всього найнеобхіднішого.

Хто ж став в основі держави? Знову ж таки наші волонтери, які, незважаючи на будь-які перешкоди, поза власними інтересами, поза інтересами власних родин робили все можливе, щоб армію забезпечити. Зараз вони тягнуть машини, коптери, техніку, підсумки, форму, берці, яких знову бракує, бо, за офіційними даними, забезпечення військовою номенклатурою заледве сягає 42 відсотків. І сьогодні почали переслідувати волонтерів, які з 2014 року чесно, активно й прозоро забезпечують армію. Це не що інше, як дискредитація волонтерського руху, а отже, послаблення обороноздатності Української держави.

Наголошу, що правоохоронці розпочали своє антиволонтерське «шествие» із Закарпаття, із Руху підтримки закарпатських військових і Галини Ярцевої. Вони почали обшуки, слідство взагалі без будь-яких наявних документів, зараз «кошмарять», порушують процедури, лише на Львівщині 46 проваджень. А що це означає? Усім волонтерам – припинити свою роботу, бо правоохоронцям дано команду їх «кошмарити»?

Я дуже сподіваюся, що Верховна Рада зупинить цей «беспредел», бо без волонтерів ми армію зараз не втримаємо таким чином, як має бути. Це перше.

Друге. Я пропоную, щоб перед тим як «кошмарити» волонтерів, відзвітувалися всі військові адміністрації, оскільки лише від запитання про звіт у них починається істерика.

Тож не дамо образити волонтерів. Волонтери й армія – велика сила! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Швачко Антон Олексійович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ШВАЧКО А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Дмитру Люботі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Любота. Будь ласка.

ЛЮБОТА Д.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 177, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу уваги, друзі. Щойно я повернувся з округу, це Куп'янський, Ізюмський райони. Зруйновані міста, села, розруха, занепад, катівні в Куп'янську та Шевченковому, сотні могил убитих та закатованих ізюмчан – біль у всьому. Мене розриває одне питання: у чому вина цих людей? У чому вина тієї маленької дівчинки, разом з якою в могилі лежить увесь її рід, усі покоління? Я запитую: чим вони завинили? Лише одним: вони – українці, які хотіли бути вільними та жити у своїй країні, на своїй землі, захищали своє. Ще недавно вони жили, дихали, кохали, мріяли.

Я прошу вшанувати пам'ять загиблих хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання).

Дякую.

Ця нелюдська жорстокість має лише одну назву – геноцид українського народу, Мордор, первісне зло. Цей «русский мир» вбиває наших людей, руйнує міста та села, намагається знищити нашу ДНК. Але їм ніколи не вдасться цього зробити, бо в нашій ДНК є ген свободи, він кристалізувався віками, і сьогодні в ДНК українців уже навіки прошиті Ізюм і Буча, Ірпінь і Куп'янськ, Маріуполь та інші міста й села нашої Вітчизни, де первісне зло катувало та вбивало за те, що ми – українці. Сьогодні в ДНК українців навічно закарбована пам'ять про наших героїв-воїнів, лицарів добра, тих, які полягли на полі бою, і тих, які щомиті знищують російських окупантів.

Українці ніколи не пробачать Росії, державі-вбивці, горе і біль, які вона принесла на нашу землю. Ми пам'ятатимемо це віками. І ми переможемо, бо наш народ єдиний як ніколи, бо в нас є Президент, який об'єднує цивілізований світ для допомоги нам у цій битві добра і зла, бо з нами Бог, бо за нами правда.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ.

Бакунець Павло Андрійович, група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Дорогі українці! Звичайно, що з перших днів, коли в українські міста полетіли російські ракети, ми завдячуємо найвідважнішим – нашим воїнам, які показали своєю мужністю сталеве серце українського воїна та українського народу. Ми так само завдячуємо всім українцям, усім людям, які допомагають, допомагали і хочуть допомагати українським воїнам, – нашим волонтерам. Адже кожен що міг, те й давав на армію, на оборону – хтось більше, хтось менше, хтось організовував і організовує великі збори. Звичайно, що абсолютно не на часі перевіряти цих людей, які витрачають свій час, своє здоров'я, щоб допомагати нашій армії здобувати перемогу.

Ризикуючи життям, з перших днів розбирали завали після ракет окупанта і наші рятувальники, працівники Державної служби з надзвичайних ситуацій, чие професійне свято ми відзначали на вихідних. Потрібно також висловити їм велику подяку за те, що вони, ризикуючи життям, розбираючи завали, рятували українців, українок і дітей. Вони продовжують це робити, хоча їх заробітна плата не завжди відповідає їхньому ризику життям. Тому рятувальникам однозначно потрібно підвищувати заробітну плату, потрібно дозволяти всьому нижчому складу працівників Державної служби з надзвичайних ситуацій суміщати роботу з іншою офіційною роботою для того, щоб збільшувати вміст гаманців їхніх родин. Потрібно йти за європейською практикою і створювати нові добровільні дружини пожежників, особливо на далеких локаціях. Адже працівники служби з надзвичайних ситуацій, працюючи у великих містах, зосереджують там свою роботу, особливо після ударів ворога. А десь на локаціях уже потрібно створювати додаткові маленькі добровільні дружини, такі як у Польщі та в Європі. Нам однозначно потрібно допомагати й надавати людям, які створюють ці добровільні дружини, додаткові пільги, права і гарантії, щоб ми розвивалися так, як розвиваються наші сусіди поляки, як розвиваються всі європейці.

Вірю, що кожен українець, який допомагає, подає руку нашій армії, щоб здобувати перемогу. Тому слава усім волонтерам, слава...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Плачкова, група «Відновлення України», передає слово Єфімову. Будь ласка.

ЄФІМОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 48, Донецька область, самовисуванець). Шановний пане Голово, дорогі українці! Класично осіння сесія випадає на бюджетний процес у Верховній Раді. Цього року ми маємо подвійну відповідальність. Потрібно закласти розуміння, як житимуть держава і наші люди в наступному році та водночас яким шляхом ми

будемо йти до нашої перемоги та омріяного миру. Зрозуміло, що це складний кошторис воюючої країни. Основний пріоритет – армія, безпека та буквально наша боротьба за право існувати. Ми також мусимо зберегти наші соціальні видатки та захистити українців. Перекоаний, що маємо більше вкладати в розбудову власного оборонно-промислового комплексу.

У запропонованому проекті бюджету 42 відсотки коштів на Міноборони є видатками розвитку. Ми щиро вдячні нашим партнерам у світі за допомогу, але власний ОПК – це довгострокова стратегія і гарантія нашої національної безпеки.

Особливої уваги потребують громади, де не буде центрального опалення, ми мусимо їх підтримати. Уряд виділив 1,4 мільярда гривень на матеріальний резерв. Ці кошти вже мають перетворитися на генератори, пальне, тверде паливо і все те, що допоможе нашим людям пережити зиму.

Вкрай важливо сьогодні максимально швидко реагувати на нагальні потреби і з медичним устаткуванням. Для прикладу, є серйозне питання у лікарні №3 міста Краматорська. Комп'ютерний томограф перевантажений, оскільки діагностує стан здоров'я пацієнтів зі всього регіону, а значна частина тих, які проходять обстеження, – наші захисники, які потребують невідкладного лікування.

З проблемою я офіційно звернувся до міністра охорони здоров'я Віктора Кириловича Ляшка. Виходячи з відповіді, позитивне розв'язання може затягнутися в часі через бюрократичні процедури. Закликаю уряд оперативно відреагувати на це питання.

Панове, наша боротьба за збереження незалежності є невинною, і ми маємо бути готовими до всього. Ми є свідками того, як ворог посилює атаки на нашу енергетику. Мета зрозуміла: помста за успіх українського контрнаступу на Харківщині, деморалізація українського суспільства та ядерний терор усього світу. Але в них нічого не вийде.

Дякую за увагу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко, група «Партія «За майбутнє».

Шановні колеги, після цього я прошу всіх колег зайти до залу, ми переходимо до розгляду питань порядку денного.

Будь ласка, Тарасе Івановичу.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ №123, Львівська область, самовисуванець). Колеги, харківський контрнаступ і вересень у цілому можуть стати переломними в цій війні, дякуючи героїчним зусиллям Збройних Сил України, які здійснили виняткову військову операцію, що обернулася стратегічним успіхом на фронті. На прикладі масових поховань закатованих мешканців під Ізюмом світ побачив ще більші звірства росіян, які можуть перевершити за своїм

масштабом навіть те, що ми звично називаємо Бучанською трагедією. Закатоване тіло з синьо-жовтим браслетом захисника 93 бригади «Холодний Яр» Сергія Сиви показало всьому світу почерк людиноненависницького путінського режиму.

Ми не забудемо наших бійців, не забудемо наших мирних мешканців. Україна просить і волає до міжнародної спільноти допомогти нам довести розслідування цих важких злочинів до кінця і покарати винуватців.

Злочини не мають строку давності: чи це ракетні обстріли, чи це катування, чи це згвалтування, чи це мародерство. За створення відповідної тимчасової слідчої комісії щодо сексуальних насильств ми будемо сьогодні голосувати. Ми також сподіваємося на скрупульозну і відповідальну роботу Міжнародного кримінального суду в Україні і повне сприяння їхній діяльності з боку нашої правоохоронної системи.

Колеги, ми починаємо в парламенті бюджетні дискусії, які можуть виявитися максимально короткими з огляду на воєнний час. Ми розуміємо, що половина всіх видатків держави піде на сектор оборони, тому важливо також побачити в цьому бюджеті реальне наповнення фонду ліквідації наслідків збройної агресії, безумовно, за підтримки наших міжнародних партнерів повністю забезпечувати всі соціальні виплати нашим громадянам. Дефіцит бюджету 38 мільярдів доларів США в наступному році, про що лунає сьогодні з вуст очільників уряду, – це велика цифра, яку Україна може покрити, не тиражуючи гривні та збільшуючи інфляцію, а лише шляхом прямих переговорів з нашими міжнародними партнерами і підтримки з їхнього боку кредитами і грантами.

Тому якщо дефіцит бюджету останнім часом становить 5 мільярдів доларів щомісяця, а наступного року гарантовано становитиме 3-3,5 мільярда доларів, то його зменшення – не лише заслуга девальвації національної валюти, а й пожвавлення економічного життя, яке неминуче після глибокого падіння економіки.

Тож точка падіння ВВП, як і точка зростання, залежить від військових дій у країні. Ми віримо в те, що Україна прямує до перемоги і невдовзі нас чекає непростий час відбудови держави, реформи та оптимізація державного апарату, всієї структури управління, відновлення країни в цілому в той час, як українці остаточно відбулися як велика європейська і політична нація.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще Юлія Володимирівна Тимошенко, і після цього прошу запросити депутатів до залу, ми починаємо розгляд питань порядку денного.

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Я думаю, що ця трибуна чула стільки патріотичних

слів про Україну, чула стільки слів про любов до України, але водночас, на жаль, цей зал бачить безліч голосувань, де йде пряма здача національних інтересів нашої держави.

Сьогодні, без перебільшення, історичний день і на ту тему, про яку я зараз буду говорити, можливо, матиму сьогодні ще декілька виступів. Мова йде про урядовий законопроект [№ 7650](#) про корпоратизацію і де-факто початок приватизації «Енергоатому».

Хочу вам сказати, що після господарювання декількох президентів в Україні залишилося дуже мало тих багатств, якими розпоряджається наша держава. Вже немає багатьох корпорацій під контролем держави і прибуток нам практично не належить, земля продається пришвидшеними темпами. Але зараз уже доторкнулися до ключової системи національної безпеки – ядерної енергетики і сьогодні хочуть прийняти цей законопроект у першому читанні.

Я просто процитую лише дві статті з цього законопроекту, щоб ви знали, про що йде мова. Наголошую, що це урядовий законопроект.

Перше. Частина третя статті 1: «Процедура утворення товариства передбачає прийняття засновником рішення про перетворення НАЕК «Енергоатом» у приватне акціонерне товариство...».

Друга норма, яку я хочу вам прочитати (а про інші – в наступних виступах, тому що там безліч сюрпризів для вас), – це частина четверта, якщо я не помиляюся, статті 5. Увага! Вони тут перераховують, що забороняється продавати акції стовідсоткового державного акціонерного товариства, приватизація, управління – все забороняється. А закінчують фразу так, цитую: «крім випадків попереднього погодження таких дій Кабінетом Міністрів України».

У когось із вас є сумніви, що на дерибан пішла крута енергосистема нашої держави? Україна третя на європейському континенті з виробництва ядерної електроенергії. По суті, якщо сьогодні таке рішення буде прийнято і на дерибан буде відправлений «Енергоатом», це майже те саме, що відмова від ядерної зброї.

Хочу сказати, що незважаючи ні на що, я вірю, що в цьому залі буде достатньо державників, щоб не дати голосів за цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили виступи від фракцій і груп. Переходимо до роботи щодо питань порядку денного.

Шановні колеги, сьогодні свій день народження відзначають наші колеги Сергій Анатолійович Мінько, група «Партія «За майбутнє», а також Андрій Андрійович Шараськін, фракція «Голос». Давайте привітаємо колег. Міцного здоров'я, невичерпної енергії, звитяжної праці на благо України і мирного неба над головою (*Оплески*).

Шановні народні депутати, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України я пропоную провести сигнальне голосування для прогнозування результатів голосування питань порядку денного. Прошу народних депутатів взяти участь у сигнальному голосуванні і натиснути зелену кнопку «За». Нагадую, необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» і утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Готові голосувати? Колеги, сигнальне голосування, будь ласка.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Проголосували «за» – 257, «проти» – 5, «утрималося» – 2. Все, як завжди. Дякую, колеги.

Ще раз наголошую на необхідності неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через 30 хвилин після завершення нашої роботи. Прошу всіх народних депутатів України, представників уряду відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні народні депутати, перелік питань, який був попередньо узгоджений Погоджувальною радою, вам надано. Переходимо до розгляду цих питань порядку денного. Ми домовилися, що частково розгляд проводитиметься з обговоренням, частково – без обговорення.

Як завжди, перше питання – з обговоренням. Це проект Закону «Про ратифікацію Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму» ([№ 0164](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, давайте одразу проведемо виступи: два – за, два – проти. Немає заперечень? Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи: два – за, два – проти.

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме проект Закону «Про ратифікацію Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про

запобігання тероризму» (№ 0164). Очевидно, що це рішення для нас, для України, особливо актуальне через те, що нам доводиться сьогодні протистояти державі-терористу Російській Федерації.

У цьому Додатковому протоколі до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму надаються важливі визначення, зокрема щодо участі у терористичній організації і групі, навчання тероризму, його фінансування. Зверніть також увагу, що цей Додатковий протокол передбачає обмін інформацією з державами – учасниками конвенції через контактні групи, які мають діяти цілодобово. У нашому випадку це СБУ.

У цьому конкретному розрізі хотіла б звернути увагу на таке. Два місяці в країні, яка веде війну і змушена протидіяти державі-терористу, немає Голови Служби безпеки України. Причому попередній Голова Служби безпеки України був звільнений за статтею щодо дій, що спричинили людські жертви.

Сподіваюся, що парламент України, ратифікувавши цю конвенцію, застосує всі механізми парламентського контролю для того, щоб пересвідчитися, що СБУ має всі інструменти для ведення цих контактів зі своїми партнерами і що до тої інформації, яка є секретною, не матимуть доступу шурі, якими все ще нашпиговані наші окремі спецслужби.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Дирдін Максим Євгенович, фракція політичної партії «Слуга народу».

ДИРДІН М.Є., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олександр Мережку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Олександрович Мережко. Будь ласка.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні друзі! Наша держава щоденно стикається з актами тероризму, держава-терорист Росія веде війну проти нашої держави. Цей протокол є важливим з точки зору попередження актів тероризму і боротьби з ними. Метою протоколу є доповнення Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму положеннями стосовно криміналізації таких діянь, як участь у терористичній організації або групі, проходження навчання тероризму, виїзд та фінансування виїзду за кордон з терористичною метою, організація чи сприяння іншим способом виїзду за кордон з метою терористичної діяльності, тим самим збільшуючи зусилля сторін у запобіганні тероризму і його негативним наслідкам.

Прошу вас підтримати цей важливий законопроект і ратифікувати цей протокол до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Замість Лунченка Павло Андрійович Бакунець. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановний пане Голово, шановні народні депутати України, Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму, яка підписана у Варшаві ще у 2005 році, уже давно ратифікована всіма країнами Європейського Союзу і проєвропейськи налаштованою Україною. Сьогодні ж мова йде про ратифікацію Додаткового протоколу, який допоможе Службі безпеки України ще краще контролювати людей, особливо виїзд за кордон, щодо безпеки відносно тероризму, особливо того тероризму, який кожен українець вбачає в усіх регіонах нашої країни, тероризму, який спричиняє Росія, завдаючи ударів ракетами по мирних мешканцях, по об'єктах інфраструктури, по мирних українських містах і селах, знищуючи це проєвропейське культурне надбання.

Ми також розуміємо, що зараз, особливо в період настання проходження опалювального сезону, держава-терорист Російська Федерація знову й знову завдаватиме ракетних ударів по об'єктах критичної інфраструктури, по ТЕЦ, які надаватимуть послуги опалення всім містам, по електричних підстанціях, які подають струм до великих міст і цілих областей, тому вкрай важливо застерегтися від цих терористичних актів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немиря Григорій Миколайович. Будь ласка.

НЕМИРЯ Г.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Фракція «Батьківщина» підтримує ратифікацію Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму. Станом на сьогодні вже більше 40 країн та міжнародних організацій є сторонами цієї конвенції. Але наше завдання – не просто приєднатися через прийняття проекту закону про ратифікацію Додаткового протоколу, а щоб ця конвенція, цей Додатковий протокол були дієвими інструментами.

Тому фракція «Батьківщина» пропонує разом з ратифікацією цього Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму рекомендувати Міністерству закордонних справ, коли будуть подані документи про ратифікацію, додати заяву про звернення до сторін – підписантів Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму з тим, щоб кожна з цих країн та міжнародних

організацій визнала Російську Федерацію державою-терористом, державою, яка сприяє тероризму, державою, яка спонсорує тероризм.

У цьому сенсі ми підсилимо той акт, який сьогодні, я переконаний, Верховна Рада підтримає конституційною більшістю, і надасть інструмент нашим дипломатам для того, щоб використати його в подальшій роботі.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили виступи обговорення цього законопроекту.

Ще Соломія Бобровська, так? Будь ласка, Бобровська, 1 хвилина, і після цього переходимо до прийняття рішення.

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги! Безперечно, питання, яке ми розглядаємо, важливе, але з огляду на те, що сьогодні тут присутні співробітники Служби безпеки, звертаюся до всіх у залі і хотіла б наголосити на доволі неприємній ситуації, яка трапилася 1 лютого і до вирішення якої ми, на жаль, не повернулися, не проголосували за проект закону і не вийшли з Протоколу про затвердження Положення про порядок організації і проведення спільних антитерористичних заходів на територіях держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав.

Мені здається це дуже резонансним до того, що ми сьогодні ратифікуємо, тому прошу повернутися до розгляду цього питання буквально на наступному пленарному засіданні. Прошу спікера звернути на це увагу для того, щоб остаточно і повністю через шість місяців повномасштабної агресії розірвати будь-які відносини з організацією СНД, тим паче в рамках її антитерористичної діяльності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Олександровичу Мережко, я звертаюся до вас з приводу того, про що говорила Соломія Анатоліївна, підготувати проект закону про денонсацію договору з СНД, яка з тих чи інших причин не пройшла у залі, для того щоб ми могли його проголосувати і завершити свої відносини в цій частині разом з цією організацією. Будь ласка, підготуйте до наступного засідання всі необхідні матеріали. Дякую.

Дякую, Соломіє Анатоліївно.

Шановні колеги, ми завершили розгляд цього питання. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про ратифікацію Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання

тероризму» ([№ 0164](#)) за основу і в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 319.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Шановні колеги, далі йде низка законопроектів без обговорення. Зараз ми їх проголосуємо, тому прошу не покидати своїх місць.

Проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у Програмі ЄС LIFE – Програмі дій з довкілля та клімату» ([№ 0167](#)).

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у Програмі ЄС LIFE – Програмі дій з довкілля та клімату» ([№ 0167](#)) за основу та в цілому. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 322.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Ідемо далі. Наступне питання – теж без обговорення. Це проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів, які сприяли тимчасовій окупації Автономної Республіки Крим» щодо включення до складу ТСК представника від фракції Політичної Партії «ГОЛОС» ([№ 7690](#)).

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект постанови № 7690 в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 315.

Рішення прийнято.

Наступне питання — проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів, які сприяли тимчасовій окупації Автономної Республіки Крим» щодо включення до складу ТСК представника від фракції Політичної партії «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРІСТЬ» ([№ 7691](#)).

Ставлю на голосування пропозицію прийняти в цілому проект постанови № 7691 з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Постанови «Про зміни у складі Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань міжнародного гуманітарного та міжнародного кримінального права в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України» ([№ 7741](#)).

Ставиться на голосування пропозиція прийняти проект постанови № 7741 в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 319.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, Програми Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища, Європейського Парламенту, Європейської Комісії, парламентів та урядів держав, які є членами Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, щодо утворення спеціальної екологічної моніторингової місії для фіксації екологічної шкоди, заподіяної внаслідок збройної агресії на території України» ([№ 7504](#)).

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Шановні народні депутати, ми домовлялися, що обговоримо під час виступів: два – за, два – проти чи, може, проголосуємо? Артуре Володимировичу, давайте будемо голосувати, це ж питання екології.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти в цілому проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, Програми Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища, Європейського Парламенту, Європейської Комісії, парламентів та урядів держав, які є членами Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, щодо утворення спеціальної екологічної моніторингової місії для фіксації екологічної шкоди, заподіяної внаслідок збройної агресії на території України» ([№ 7504](#)) з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками.

Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Наступне питання – для включення до порядку денного та прийняття рішення ми домовилися теж голосувати без обговорення (*Шум у залі*).

Що? Не хочете? Без обговорення і без виступу. Прекрасно.

Шановні колеги, це проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України «Про агресію російської федерації в районах Чорного та Азовського морів і Керченській протоці» ([№ 8015](#)).

Першою я ставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного сесії проект постанови № 8015. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 329.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України «Про агресію російської федерації в районах Чорного та Азовського морів і Керченській протоці» ([№ 8015](#)) прийняти в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 329.

Рішення прийнято.

Наступне питання – теж без обговорення. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування місцевої та добровільної пожежної охорони» ([№ 7557](#)).

Ставлю на голосування пропозицію прийняти за основу проект закону № 7557. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 320.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 7557. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правових засад провадження аудиторської діяльності в Україні» ([№ 6245-д](#)).

Шановні колеги, ми теж домовилися голосувати без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти за основу проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правових засад провадження аудиторської діяльності в Україні» (№ 6245-д). Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 312.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правових засад провадження аудиторської діяльності в Україні» (№ 6245-д) в цілому.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 298.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення співробітництва з Міжнародним кримінальним судом при проведенні процесуальних дій на території України» ([№ 7728](#)). Це друге читання. Ми теж домовилися, що він буде проголосований без поправок.

Тому ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення співробітництва з Міжнародним кримінальним судом при проведенні процесуальних дій на території України» (№ 7728) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 331.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Наступне питання – теж без обговорення. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» щодо додаткових підстав звільнення з військової служби під час воєнного стану» ([№ 7678](#)).

Є пропозиція прийняти за основу законопроект № 7678. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 328.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я пропоную прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» щодо додаткових підстав звільнення з військової служби під час воєнного стану» (№ 7678) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Ми ж домовлялися, ці рішення... *(Шум у залі)*.

Шановні колеги, дякую за розуміння, ми дійшли до конструктивного рішення.

Все-таки ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» щодо додаткових підстав звільнення з військової служби під час воєнного стану» (№ 7678) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 331.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з об'єктами нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому» ([№ 7683](#)). Це друге читання.

Я так розумію, будуть деякі поправки, так? Хтось наполягатиме на поправках? Ніхто не наполягає.

Тоді я ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з об'єктами нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому» (№ 7683) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про географічні назви» щодо удосконалення діяльності, пов'язаної із встановленням, унормуванням, обліком, реєстрацією, використанням та збереженням географічних назв» ([№ 4079](#)). Ми домовилися, що ніхто не буде ставити поправки.

Тому я одразу ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про географічні назви» щодо удосконалення діяльності, пов'язаної із встановленням, унормуванням, обліком, реєстрацією, використанням та збереженням географічних назв» (№ 4079) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Шановні колеги, до мене звертаються фракції щодо можливості включення колег до тимчасових слідчих комісій. Тому я прошу ці листи направляти до тимчасових слідчих комісій, щоб вони готували відповідні проекти постанов щодо включення, і так ми будемо наповнювати склад наших тимчасових слідчих комісій. Я прошу Апарат передати ці листи за належністю.

Ідемо далі, шановні колеги. Наступне питання – проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів сексуального насильства, вчиненого внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» ([№ 7645](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, все-таки є необхідність обговорювати? Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається Саврасову Максиму Віталійовичу, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Марії Іоновій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марія Миколаївна Іонова. Будь ласка.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановна президіє! Шановні колеги! Мені насправді дуже шкода, що ми зараз це обговорюємо між собою. Ми дуже хотіли б, щоб телеканал «Рада» показав цю дискусію, тому що це дуже важлива тема.

Масові випадки вчинення військовослужбовцями Російської Федерації саме статевих злочинів щодо цивільного населення потребують належної відповіді у вигляді притягнення до кримінальної відповідальності як з боку нашої держави, так і міжнародного співтовариства. Учора офіційно визнали, що підтверджено щонайменше п'ять випадків статевих злочинів проти дітей віком від чотирьох до 16 років. Це, дійсно, має дійти до міжнародних судів.

Наша фракція «Європейська солідарність» вважає, що ми як законотворці маємо приділити належну увагу не лише розслідуванню фактів чергових воєнних злочинів агресора проти українців, а й маємо напрацювати шляхи вдосконалення українського законодавства і для покращення роботи правоохоронних органів, судів, і для посилення підтримки та захисту потерпілих в їх інтересах. Сподіваюся, що ТСК напрацює ці зміни.

Необхідно також посилити міжсекторальну координацію державних органів, що передбачає скоординоване надання медичних послуг, захисту, психологічної підтримки та доступу до правосуддя для потерпілих осіб.

Поки ми бачимо, як створюються якісь групи, комісії, форуми, майданчики, тобто показується активність, а для нас важливі результати і важливо отримати довіру партнерів, тому необхідно правильно процесуально зафіксувати кожен злочин, скоєний російськими окупантами, і я наголошую, що це захист і підтримка жертв. Ми закликаємо правоохоронні органи максимально активізувати пошук воєнних злочинців, а не розпилятися на нікчемне переслідування волонтерів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайлюк Галина Олегівна, фракція «Слуга народу».
Будь ласка.

МИХАЙЛЮК Г.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуєчий, шановні колеги! З початку збройної агресії Росії проти України сексуальне насильство стало одним з методів ведення війни Росією. Випадки вчинення згвалтувань та інших форм сексуального насильства проти наших жінок, дівчаток, чоловіків та хлопчиків набули масового характеру.

Те, що ми побачили на деокупованих територіях Київщини, Чернігівщини, Харківщини, не вкладається в голову сучасної освіченої людини. Масштаби злочинів неможливо досягнути. Ніхто з нас навіть не знав, що одна людина може чинити таку жорстокість стосовно іншої людини: катувати, гвалтувати, відрізати статеві органи, прицільно вбивати своїх заручників, але російські солдати нам показали, що це є реальністю. Документування випадків сексуального насильства продовжується, і важливо стверджувати про їх систематичність, масовий характер, а також свідомість вчинення навмисної жорстокості російськими солдатами стосовно нашого населення.

Згідно з нормами міжнародного кримінального права насильство під час війни є забороненим та входить до складу таких міжнародних злочинів, як геноцид, злочини проти людяності, а також воєнні злочини. Акти сексуального насильства передбачають обов'язковість для держави вжити всіх можливих заходів для неупередженого, прозорого та ефективного розслідування, а також притягнення до відповідальності всіх винних. Тому військові злочинці Росії та їхнє топ-командування, як військове, так і політичне, повинні постати перед Міжнародним кримінальним судом. Ми маємо підтримати тих, які пережили сексуальне насильство. Тому ми пропонуємо, щоб ТСК, крім розслідування, працювала над створенням відповідного законодавства.

Дякую всім фракціям та групам, які зголосилися на участь у комісії. Прошу вас підтримати створення ТСК і разом стати на захист постраждалих.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний пане Голово. Питання очевидне, треба якомога швидше визначатися і голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі за списком Євтушок Сергій Миколайович, але мені сказали, що виступатиме Кожем'якін Андрій Анатолійович, так?

Шановні колеги, після виступу ми переходимо до прийняття рішення. А, ще бажає виступити Совсун Інна Романівна, і потім переходимо до прийняття рішення.

Народний депутат Кожем'якін. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Нещодавно, близько трьох місяців тому ми прийняли закон, яким внесли зміни до нашої законодавчої бази і дозволили на волонтерських засадах членам добровольчих формувань територіальної оборони, які мають фах юристів, психологів, здійснювати в мобільних групах фіксування і документування злочинів, які відбувалися на території Київської області в Бучі, Ірпені, Мощуні, на території Сумської, Чернігівської областей та інших.

У цьому законопроекті пропонується доповнити статтю 624 Кримінального процесуального кодексу нормою: «У разі делегування прокурором

Міжнародного кримінального суду повноважень на проведення процесуальних дій на території України...».

Дуже важлива норма, тому що, на жаль, деякі речі, які фіксуються і документуються не Генеральною прокуратурою, не поліцією, а тими, які мають фах, і від територіальної оборони, і від інших військових формувань збирають докази, не можна узаконити. Тому цей законопроект дуже важливий.

Фракція «Батьківщина» підтримує, і дякую вам за цю пропозицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна. Будь ласка.

Шановні колеги, після цього переходимо до голосування. Прошу запросити депутатів до зали, будь ласка.

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги! Безперечно, створення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів сексуального насильства необхідно підтримати, тому що, на жаль, ми побачили, наскільки поширені ці злочини, наскільки часто українські жінки, діти і чоловіки стають жертвами сексуальної агресії.

Нам необхідно забезпечити справедливість для цих людей, але так само нам важливо забезпечити їм максимальну підтримку. І правдою є те, що станом на сьогодні підтримку ці жертви насилля з боку Російської Федерації отримують найперше від громадських організацій.

Нам необхідно подумати, яким чином ми зможемо гарантувати захист та подальшу підтримку, супровід тих жертв. Я впевнена, що це має стати одним з тих питань, яке ми маємо обговорити у створеній Тимчасовій слідчій комісії. Ми не повинні забувати, ми не повинні прощати і ми повинні всіляко підтримувати тих, які стали жертвами російської агресії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів сексуального насильства, вчиненого внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» ([№ 7645](#)) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері отримання, розподілу, транспортування, зберігання, використання за цільовим призначенням гуманітарної та іншої допомоги, а також неефективного використання державного майна, яке може бути використане для тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб та забезпечення інших потреб держави» ([№ 8031](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовлялися про виступи: два – за, два – проти. Будь ласка, запишіться на виступи: два – за, два – проти в обговоренні цього проекту постанови.

Величкович Микола Романович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Шановні колеги, фракція «Європейська солідарність» утримуватиметься щодо даного питання, на це є кілька моментів аргументації.

Перший момент. Насправді важко віритися у якусь перспективність даної тимчасової слідчої комісії, тому що, зокрема, ТСК по «вагнерівцях», окрім того, що це був слідчий захід, слідчий експеримент чи якась спеціальна операція, ні до чого не призвела і не було виявлено нікого з винних, тих, які, дійсно, скасували спецоперацію, яка поставила обороноздатність України під загрозу.

Другий момент. Мені дуже хотілося б, щоб тут обговорювалися не особливості недотримання законодавства, а передовсім було розглянуто кілька важливих питань, такі як звіти обласних військових адміністрацій, в яких починається істерика, коли їх просять надати звіти. А на прикладі Запорізької ОВА ми точно бачимо, які спекуляції, які проблеми, які розкрадання гуманітарки там відбувалися. Тому дуже хотілося б, щоб ця комісія їх не покривала.

Наступний момент, щодо волонтерів. По-перше, треба зупинити їх цькування, а по-друге, налагодити діалог. Я пам'ятаю, коли в 2014-2019 роках на Львівщині виникли проблеми, у нас щотижня були наради з представниками МВС, прокуратури, СБУ та волонтерами й активістами, і ми шукали шляхи розв'язання проблем, напрацювання законодавчих змін, а не те, що зараз відбувається в той момент, коли правоохоронні органи порушують усі можливі

процесуальні норми і насправді просто «кошмарять» волонтерів, які тримають армію, забезпечують ті самі правоохоронні органи потрібними речами на передовій.

І ще один важливий момент. А можливо, ця ТСК розгляне факти порушення процесуальних норм і тиску на суди, тому що в Івано-Франківському суді я дуже добре бачила, як суддя після нарадчої кімнати, де до неї явно був якийсь дзвіночок з вищих кабінетів, повністю змінила своє рішення.

Тому мені дуже хотілося б, щоб передовсім були політична воля і бажання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Колеву Олегу Вікторовичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

КОЛЄВ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 134, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Я не брав слова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний – Нестор Іванович Шуфрич, «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, пане Голово. Шановні колеги, я думаю, що ми тут будемо єдині: немає більш ганебного явища, ніж красти, прикриваючись гуманітарною допомогою постраждалим та нашим військовим. Це інакше ніж мародерством назвати не можна.

Тому ми маємо висловити свою позицію, створити цю слідчу комісію і допомогти нашим правоохоронним органам, можливо, навіть десь підштовхнути і простимулювати щодо боротьби з тим ганебним явищем і щодо виявлення всіх мародерів, які сьогодні мають бути разом із зрадниками. Тому що мародерство під час війни – це і є національна зрада.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Ярославу Івановичу Железняку.

Шановні колеги, я прошу після цього запросити народних депутатів до залу, ми будемо приймати рішення.

Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, я не маю нічого проти цієї ТСК, просто давайте скажемо відверто: ми в цьому скликанні створили вже 23, у минулому скликанні їх було шість. Ось зараз ми створимо 24 тимчасову слідчу комісію, на реєстрації ще щонайменше п'ять ТСК. Ну, воно виглядає вже трохи смішно. Тож давайте якось закінчувати оці постійні наші звернення до міжнародних партнерів і створення ТСК та займемося чимось більш корисним для країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще завершальний виступ – Сергій Миколайович Євтушок, 1 хвилина, і переходимо до прийняття рішення.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! З огляду на ряд кримінальних проваджень, які відкрили наші силові структури щодо зловживань з доставкою, використанням гуманітарної допомоги, постає, звісно, актуальне питання про створення тимчасової слідчої комісії щодо дослідження цих речей. Можна наводити ряд прикладів по різних областях, коли так чи інакше голови місцевих державних адміністрацій надають дозволи на виїзд за кордон задля отримання гуманітарної допомоги, а ввозять автомобілі, які потім продають, і таке інше.

Зараз з початком агресії Російської Федерації ми маємо подякувати нашим союзникам, зокрема Польщі, нашим литовським друзям, прибалтійським країнам за надану допомогу. Але наше завдання – перевірити, в який спосіб вона була розподілена, доставлена на блокпости до фронту. Але разом з тим ми повинні чітко розуміти, щоб не почали «кошмарити» наших волонтерів.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері отримання, розподілу, транспортування, зберігання, використання за цільовим призначенням гуманітарної та іншої допомоги, а також неефективного використання державного майна, яке може бути використане для тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб та забезпечення інших потреб держави» ([№ 8031](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Ідемо далі. Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності використання земель фізичними особами та суб'єктами державного сектору економіки» ([№ 7588](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовилися обговорити це питання: два – за, два – проти. Прошу народних депутатів записатися на виступи: два – за, два – проти.

Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Батьківщина». Прошу передати слово Юлії Тимошенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, у цьому законопроекті мова йде про фактичну приватизацію державних земель сільськогосподарського призначення за дуже такою «красивою» процедурою, яка просто шикарно вписується в наші антикорупційні програми. Ну, такого, я думаю, світ ще просто не бачив.

Пам'ятаєте, коли в цьому залі приймалося рішення про продаж земель сільськогосподарського призначення, Президент казав, що державні сільськогосподарські землі залишаються гарантією дотримання нашої національної безпеки і ніхто їх ані продавати, ані передавати в оренду не буде? Було сказано, що це гарантія продовольчої безпеки держави, але я так розумію, що слова Президента в цьому залі не мають ніякого значення. Тож який законопроект зараз вам пропонується?

У нас є державні унітарні підприємства, які мають сільськогосподарські землі для селекції, для рослинництва, для будь-яких державних завдань, у тому числі для забезпечення національної продовольчої безпеки нашої держави. Що вони пропонують цим законопроектом? Вони пропонують перетворити їх у ручному режимі на товариства з обмеженою відповідальністю та на акціонерні товариства і далі відібрати цю землю, якщо вона була в оренді, явочним шляхом і передати своїм людям, для того щоб вони могли не просто користуватися, а ще й передати в суборенду. І не держава буде цим управляти, а якісь зайди, які за корупційні відкати отримують мільйони гектарів сільськогосподарської землі.

Я не можу вкластися в 2 хвилини, щоб розповісти вам, що це корумпований, нищий, антиукраїнський законопроект. Але якщо ви хочете це зупинити, голосуйте проти. Проти таких законопроектів треба голосувати всім українцям.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Устінова Олександра Юріївна, фракція «Голос».

Цабаль Володимир Володимирович. Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Ви знаєте, скільки в державі земель, придатних для сільського господарства? Сотні тисяч гектарів. Держава як аграрне підприємство більша, ніж трійка найбільших аграрних холдингів разом узяті. А знаєте, скільки держава заробляє з цих земель? Десь у разів 10 менше, ніж великі державні підприємства.

Чому так сталося? Тому що історично за роки незалежності держава ніколи не думала про те, як ефективно використовувати ці землі і заробляти, наповнювати бюджет. Тому що в нас є багато різних державних структур, яким ця земля належить, які не зацікавлені в тому, щоб держава заробляла. Тому що ці землі віддаються, використовуючи різні схеми, різним приватним особам під різні цілі, і держава з цього нічого не має. Роками, десятиліттями, навіть не побоююсь сказати, був величезний супротив, щоб ці землі держава не могла використовувати, здавати в оренду і заробляти, наповнювати бюджет. Цей супротив ми бачимо всюди.

Цим законопроектом намагаються розв'язати цю проблему, зробити так, щоб держава нарешті могла заробляти на цих землях, наповнювати бюджет, щоб виплачувати пенсії, здійснювати виплати військовим, а не якісь, вибачте, прокладки, які ці землі використовують і до державного бюджету дають нуль.

Тому, колеги, прошу підтримати цей законопроект. Він дуже важливий. Давайте вперше за 30 років це зробимо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Южаніна Ніна Петрівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Кубіву Степану Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів. Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, шановні колеги! Хочу сказати, що питання землі, питання хліба, питання питної води і питання енергетики – це питання проблем світового рівня безпеки, а особливо на сьогодні, коли ми говоримо про гарантію продовольчої безпеки України.

Чи потрібно міняти підхід, який запропонований? Так, потрібно, але давайте подивимося на те, що в підході, який запропоновано, чітко відображені норми з прихованої приватизації. В урядовому законопроекті пропонується

внести ряд змін до Земельного кодексу, Господарського кодексу, до понад десяти законів України, якими забороняється передача земельних ділянок державної та комунальної власності у постійне користування для ведення товарного сільськогосподарського виробництва. Це перше.

Друге. Визначається порядок переоформлення права постійного користування земельними ділянками.

Третє. Запроваджується передача в суборенду земельних ділянок державної форми власності, які орендуються державними підприємствами.

Урядовий законопроект має суттєві проблеми з юридичною визначеністю, і з цим нам треба розібратися між першим і другим читаннями. У ньому є дуже багато суперечностей і нечіткостей. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку чітко говорить, що в ньому є неправильні підходи, які можуть створювати підґрунтя для зловживань щодо нецільового використання відповідних земель сільськогосподарського призначення, і радить визначити обов'язкову згоду на суборенду з боку орендаря.

Ми будемо утримуватися під час голосування за даний законопроект. Я вважаю, що між першим і другим читаннями треба попрацювати і категорично змінити певні поняття і тлумачення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Іванович Шуфрич. Після нього ще виступить Дмитро Костюк від «Слуги народу», і переходимо до голосування. Прошу запросити народних депутатів до залу.

Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний пане Голово, шановні колеги, безумовно, використання відповідних земель державної власності та їх ефективність сьогодні викликають занепокоєння і багато запитань, і зміна форми управління через корпоратизацію може сприяти більш ефективному використанню цих земель. Але ми маємо врахувати всі корупційні ризики, які можуть з'явитися під час відповідного процесу. Безумовно, право щодо використання земель має бути обмежено і необхідно враховувати ефективність можливих нових управлінців на цих землях. Тому до другого читання цей законопроект має бути суттєво доопрацьований, враховуючи відповідні загрози і застереження.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюк Дмитро, фракція «Слуга народу». Будь ласка. Після цього голосуємо.

КОСТЮК Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день,

шановні колеги! Прийняття цього законопроекту розв'яже одну дуже важливу проблему. Понад 400 тисяч гектарів державних земель на сьогодні обробляються в тіні. Це означає, що з них не сплачуються податки, а працівники працюють нелегально. 400 тисяч гектарів державної землі обробляються приватними компаніями за різними обгородками. Їм було надано свого часу право постійного користування. Десятками років цією корупційною схемою ніхто не займається. Хтось, можливо, працює з нею, але принаймні її не розв'язує, не закриває цю лазівку в законодавстві.

Наша пропозиція – передати на корпоратизацію ці землі, зробити так, щоб нарешті вони запрацювали на економіку України. Я закликаю не слухати ті маніпуляції, які є. Ми це чули щодо ринку землі, закон про ринок прийнятий, рік працює, все добре, держава працює і землю ніхто не вивіз за кордон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Прошу депутатів зайняти свої місця, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності використання земель фізичними особами та суб'єктами державного сектору економіки» ([№ 7588](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, ми говорили про те, що ми не скорочуємо строків підготовки до другого читання цих законопроектів, правильно?

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання в галузі рибного господарства, збереження та раціонального використання водних біоресурсів та сфері аквакультури» ([№ 7616](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Гринчук Оксані Анатоліївні, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ГРИНЧУК О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Нікітіній Марині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, передайте слово Нікітіній Марині.

НІКІТІНА М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 82, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Дуже важливий законопроект, який реформує рибну галузь і рибний промисел, а саме: переводить у цифрове поле і спрощує надзвичайно складну бюрократичну процедуру видачі дозволів на рибний промисел, на вилов риби з наших морських та прісних водойм.

Такий закон реально здатен боротися з тією корупцією, яка зараз існує в рибному промислі, і спростити роботу нашим рибалкам через видачу в цифровому форматі дозволів, значно скоротивши терміни цієї процедури і піднявши галузь на новий рівень. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Хороший законопроект, треба голосувати. Давайте приступати до роботи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я прошу запросити народних депутатів до залу, тому що зараз ще виступить лише Герасимов Артур Володимирович, і переходимо до голосування за законопроект.

Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановний Руслане Олексійовичу, шановні колеги, шановні українці! Щодо цього законопроекту. Ви знаєте, у цілому ідеї, які до нього закладені, вірні, але є дуже багато норм, які на етапі першого читання не дають змоги нашій фракції підтримати цей законопроект і які ми будемо просити виправити до другого читання. Наприклад, пропонується ввести такий термін, як «дослідний вилов», який, знаєте, як кажуть, ні про що.

Однак навіть не це головне, таких норм тут багато, думаю, до другого читання їх можна буде виправити. Але вводиться таке поняття, як «нелімітований ресурс», це новий термін. Хочу сказати, що запровадження промислового видобування водних біоресурсів без встановлення лімітів їх використання, а саме про це дане визначення, порушує базові принципи у сфері охорони довкілля. Саме тому в першому читанні «Європейська солідарність» не підтримуватиме цього законопроекту. Але якщо до другого читання всі зауваження, які в принципі є у висновку ГНЕУ, будуть виправлені, ми будемо розглядати можливість підтримати його в цілому.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще виступить Михайло Михайлович Цимбалюк, і після цього голосуємо. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина».

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. «Батьківщина». Шановний пане Голово, шановні колеги, насправді дуже потрібний законопроект, тому що рибна галузь перебуває в непростій ситуації. На нашу думку, все-таки цим проектом закону пропонується зменшити той бюрократичний варіант, який існує на сьогодні щодо квотування, спростити також ведення бізнесу, бо буде зменшено бюрократичні перепони, які є на сьогодні, щодо оформлення квот і дозволів тощо. Але є певні ризики, які можна виключити до другого читання, мається на увазі норма про продовження оренди на водне плесо. Тут є і позитиви, і деякі ризики.

Фракція «Батьківщина» підтримує цей законопроект в першому читанні і вдосконалюватиме його до другого шляхом внесення поправок.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання в галузі рибного господарства, збереження та раціонального використання водних біоресурсів та сфері аквакультури» ([№ 7616](#)) за основу.

Готові голосувати? Колеги, у тому числі ті, які зібралися в одному кутку, ви готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу. Ми теж домовилися, що не скорочуємо строків підготовки його до другого читання.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до підрозділу 10 розділу ХХ «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування природного газу» ([№ 7732](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного сесії законопроект № 7732 та альтернативний йому проект [№ 7732-1](#).

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію розглянути ці питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти (*Шум у залі*). Ви хочете, щоб розгляд був з доповіддю, бо ми просто про це не говорили? Добре, давайте з доповіддю.

Запрошую до слова автора першого законопроекту Гетманцева Данила Олександровича. Він виступатиме і від авторів, і від комітету 4 хвилини. Потім Кучеренко Олексій Юрійович, 2 хвилини, і потім виступи: два – за, два – проти.

Даниле Олександровичу, будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Ви знаєте моє ставлення до зниження бази оподаткування чи зменшення податків, але це саме той випадок, коли це справедливо.

Чому справедливо? Тому що, збільшивши оподаткування газовидобувних компаній, ми зіткнулися з двома факторами, які продиктовані війною газовою і війною звичайною. Перший фактор – це підвищення цін на газ на європейських хабах до більше 3 тисяч доларів за тисячу кубометрів. Другий фактор – це заборона експорту газу. За умови цих двох обставин ситуація складається таким чином, що видобувник змушений продавати газ всередині держави по 37 тисяч гривень, а сплачувати ренту за ціною 180 тисяч гривень з тієї бази, яку він ніколи не отримає. Це, безперечно, негативно впливає на накопичення необхідних резервів газу, з одного боку, а з іншого – негативно впливає на видобуток, адже він стає за таких умов взагалі не вигідним для відповідних компаній. А ви знаєте, що стратегічно важливо для нас видобуток газу збільшувати.

Цей невеликий законопроект, який наш комітет пропонує прийняти за основу і в цілому, передбачає необхідність оподаткування операції з реалізації газу всередині нашої держави за ціною, яка утворюється всередині нашої держави (ви прочитайте законопроект – там з трьох альтернатив обирається найвища ціна), а не за ціною європейського хабу. При цьому якщо газ експортується, зараз експорт заборонений, але якщо дозволяється експорт, то такий газ

оподатковується за звичайною нашою системою, яку ми ввели в березні цього року, тобто за ціною європейського хабу. Це справедливо для газовидобувних компаній, це справедливо для держави, це стимулює видобуток, з одного боку, а з іншого – не обкрадає державний бюджет.

Тому прошу підтримати цей законопроект. Комітет рекомендував прийняти його за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Кучеренко Олексій Юрійович – автор альтернативного законопроекту. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Безумовно, це питання і ренти і не лише ренти, а й облаштування нашого так званого ринку газу. Щодо ренти, півроку тому було прийнято абсолютно не продумане, абсолютне помилкове рішення, що в результаті призвело до скорочення видобутку газу найперше приватними компаніями. І зараз, як у тому анекдоті: купи козу – продай козу, створили проблему – зараз розв'язуємо проблему і, дійсно, хоча б якось допомагаємо вітчизняному газовидобутку, щоб вони почали видобувати газ. Бо скоротили споживання на фоні того, що нам не вистачає газу і не вистачатиме, ви це розумієте. Ну, як же треба планувати, як господарювати?

Чому ми проти і не підтримуватимемо проекту Гетманцева – Жупанина? Тому що ми переконані, що згідно з законами України, з Податковим кодексом питання ренти має бути зафіксоване в законі, а не здійснюватися розрахунок такої незрозумілої формули постановами уряду.

Я розумію, що на сьогодні ми катастрофічно рятуємо ці компанії, але так не робиться, і це свідчення того, що немає фаховості, немає професійного підходу.

Чим мій альтернативний законопроект відрізняється від авторського? Тим, що я пропоную просто повернутися до ситуації лютого цього року, зафіксувати ту ціну на газ, яка була на той момент, і, власне кажучи, це на сьогодні позбавило б компанії зайвого оподаткування і дало б змогу знизити ціну на газ на ринку газу. На превеликий жаль, логіки в цьому залі мало, але тим не менше я наполегливо прошу підтримати мій законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили представлення цих законопроектів. Прошу для обговорення записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці Гринчук Оксані Анатоліївні, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ГРИНЧУК О.А. Прошу передати слово Данилу Гетманцеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Данило Олександрович Гетманцев. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Шановні колеги, на доповнення до свого виступу хочу ще раз закликати вас підтримати цей законопроект зеленою кнопкою за основу і в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви, завершили, так, Даниле Олександровичу?

Слово надається Іоновій Марії Миколаївні, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ІОНОВА М.М. Прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я все-таки звертаюся до вас із тим, щоб ви несли відповідальність за ті голосування, які здійснюються в цьому залі.

По-перше, саме в березні цього року вносилися зміни до системи оподаткування і до рентної політики, і прийняли, що з 1 березня, трохи навіть заднім числом, базу оподаткування рентної плати для приватних компаній прив'язали до вартості природного газу на нідерландському хабі. Хіба тоді не можна було спрогнозувати, що відбувається в країні і як ми маємо діяти далі?

Мало того, пішли далі. Через неможливість насправді сплачувати ренту, бо вона іноді вища за вартість газу, запропонували з 1 квітня касовий метод, тобто щоб видобувники сплачували ренту за фактичні обсяги реалізованого газу. Я тоді пропонувала на засіданні комітету: давайте відразу переглядати базу, абсолютно ж очевидно, що вона непосильна і не відповідає ринку, який створився в Україні на цей час. Не послухали.

Тепер далі, заднім числом знову зараз пропонується відмовитися від бази, яка визначається за нідерландським хабом, і встановити на рівні тієї ціни, за якою видобуває НАК «Нафтогаз». Так ось 95 відсотків добутого газу наші приватні компанії не продають НАК «Нафтогаз». Вони закачують у сховища, потім використовують на виробництво електроенергії, яку будуть експортувати в Європу, отримають надприбутки і замість того щоб сплатити ренту з 3 тисяч євро, заплатять із 44 тисяч гривень. Ви розумієте, збитки держави до кінця року – 7 мільярдів гривень!

А тепер визначайтеся, отака математика.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Фракція «Батьківщина». Я дуже хотів би, щоб мене послушали пан Гетманцев, пан Арахамія, голова комітету, щодо того, що взагалі в нас відбувається з газом. Ви розповідаєте нам байки про якусь високу культуру корпоративного управління. Ну, давайте на НАК «Нафтогазі» розглянемо, яка там висока культура і до чого призвело це корпоративне управління. По-перше, до якого катастрофічного падіння видобутку газу, по-друге, до яких фінансових зловживань і до того, що як попередня влада, так і ваша зробили НАК «Нафтогаз» головним регулятором на цьому так званому ринку. Це монополіст, де неадекватний керівник, якого ви тримаєте на посаді, не визнає себе монополістом. Сто відсотків постачання населенню, все постачання «останньої надії», теплокомуненерго – він не визнає себе монополістом. І саме він пролобіював цю абсолютно, вибачте, ідіотську норму – прив'язати ренту до імпортного паритету. Він «прибив» приватний видобуток, який розвивався і показував набагато більшу динаміку на відміну від НАК «Нафтогаз», і в результаті ми зупинилися біля розбитого корита.

Ось наслідки абсолютно неправильної корпоратизації, абсолютно неефективного управління державною корпорацією чи, як вона там називається, холдинговою Групою НАК «Нафтогаз України» на чолі з неадекватним керівником. Це вся країна вже розуміє. Ці наслідки вся країна, на превеликий жаль, через три-чотири місяці відчує на собі, коли не вистачатиме вугілля, повністю не вистачатиме газу і доведеться, на жаль, повторювати операцію «прикрути», що сьогодні робить уся Європа.

Нам треба робити свій повноцінний ринок газу, на якому ціна була б абсолютно нормальною і підйомною для населення і суб'єктів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Бурмічу Анатолію Петровичу, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Група «Відновлення України» підтримуватиме ці законопроекти, тому що, дійсно, своїми попередніми рішеннями ми довели до того, що ті комерційні структури, які видобувають газ, або практично відмовляються від видобутку газу, або закривають, або продають свої ліцензії, тому що рента набагато вища за ті ціни, за якими можна збувати газ в Україні. Це при тому, що на сьогодні немає експорту газу. Ми будемо підтримувати, щоб хоча б напередодні опалювального сезону якимось цю помилку було виправлено.

Але я хотів би звернутися до влади, що в нас ще є вугілля і є електроенергія, бо сьогодні всюди в пресі ми заявляємо, що будемо експортувати і те,

і інше. Я хотів би, щоб ми не допускали таких помилок, як з газом, а дуже уважно придивилися. Я певен, що експортувати електроенергію і вугілля можна тільки за залишковим принципом, лише тоді, коли і наш ринок, і наше населення, і бізнес будуть повністю забезпечені цими енергоносіями.

Тож дуже велике прохання від нашої групи: зверніть на це увагу, щоб не було так, що ми знищимо тил, знищимо бізнес, знищимо все, але Європі, яка не воює, яка не має заблокованих портів і всього іншого, ми робимо якісь послуги.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, зараз ще завершальний виступ – Ярослав Іванович Железняк. Після цього переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Будь ласка, Ярославе Івановичу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, я скажу дуже коротко. Відверто говорячи, ми, напевно, вже чотири рази з початку війни змінювали оподаткування ренти на газ. Законопроект, як на мене, достатньо нейтральний. Якщо у вас є заборона на експорт і газ купують всередині країни дешевше, ніж він є за кордоном, ну, напевно, логічно саме коли існує така заборона або мораторій на експорт, оподатковувати його за тими цінами, за якими він продається. Тількино буде відкрито можливість продавати його за кордоном і за світовими цінами, відповідно цим законопроектом передбачено, що ми оподатковуємо за світовими цінами. Ось усе, про що йдеться в законопроекті.

Тому в даному випадку я лише можу сказати, що на засіданні нашого комітету були представники Міністерства фінансів, Міністерства енергетики, Державної податкової служби. Всі вони підтримали, втрат там не бачать, ну, і відверто говорять, що це достатньо логічно. Тому можете голосувати за законопроект, він продубльований ще в декількох інших законопроектах як поправка.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування природного газу» ([№ 7732](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Наступне питання... (*Шум у залі*). Перепрошую, пропозиція прийняти в цілому, так.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування природного газу» (№ 7732) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Ідемо далі. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» ([№ 5322](#)) і альтернативний йому проект [№ 5322-1](#).

Ставлю на голосування пропозицію включити ці два законопроекти до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути ці питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Я прошу не розходитися. Записалися лише двоє бажаючих, тому голосувати будемо швидко.

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний пане Голово, слово прошу передати пані Іванні Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Дякую. Шановні колеги, цей законопроект, як ви звернули увагу, стоїть як євроінтеграційний, тому я хотіла б звернути вашу увагу, що він потребує суттєвого доопрацювання з огляду на те, що він не відповідає положенням адаптованої редакції Регламенту Європейського парламенту і Ради (ЄС) № 1227/2011 про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку.

Водночас хотіла б звернути вашу увагу на те, що ми зараз будемо ухвалювати велику кількість законопроектів щодо енергетичної сфери, і всі вони

відповідно до Закону України «Про Рішення Ради асоціації між Україною та ЄС про внесення змін і доповнень до Додатка XXVII до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» мають отримати висновок і оцінку Європейської комісії. Голова комітету тут говорить про те, що ми, мовляв, маємо висновки Європейського енергетичного співтовариства. Так ось я хочу наголосити на тому, що це підміна понять, це різні інституції і рішення та оцінка Європейської комісії можуть суттєво відрізнятися від позицій Європейського енергетичного співтовариства.

Колеги, я закликаю не вносити змін до законів, які можуть порушувати взагалі наші зобов'язання в енергетичній сфері, тим більше що ми націлені на те, щоб максимально інтегруватися в європейські енергетичні ринки. Зауважу також, що цей законопроект, як і низка інших енергетичних законопроектів, відповідно до рішень Комітету з питань запобігання і протидії корупції має корупційні ризики. Тому ми будемо утримуватися від підтримки цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка. Після цього переходимо до голосування. Прошу запросити народних депутатів до залу і зайняти свої місця.

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Прошу передати слово Кучеренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович Кучеренко. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. «Батьківщина». Шановні колеги, дуже прошу послухати певні нюанси, дрібниці, на які ми зазвичай не звертаємо уваги, чому цей законопроект у такій редакції буде вкрай шкідливим.

Найперше, безумовно, хочу звернути увагу на виступ попередньої виступаючої пані Климпуш-Цинцадзе, що назва і слова немовби й правильні, але це абсолютно не європейська практика. Я поясню, що передбачають автори цього законопроекту. Надати так званому незалежному регулятору, так званій НКРЕКП колосальні повноваження щодо регулювання цього ринку, щодо визначення винних-невинних, щодо здійснення контролю за поведінкою суб'єктів господарювання на оптових ринках. Регулятор на власний розсуд визначатиме важливі умови проведення моніторингу. Тобто повністю така ринкова сила концентрується у регулятора, який, ви дуже добре знаєте, по-перше, неконституційно сформований з тимчасових членів у 2019 році певними депутатами, по-друге, замішаний у суцільних скандалах усі останні роки на газовому та енергетичному ринках.

Тому якщо вже говорити про, дійсно, справедливі, прозорі правила гри на ринку, то найперше треба забезпечити не просто так звану незалежність НКРЕКП, під якою вони мають на увазі, як правило, – плювати на всіх і посилати всіх. Регулятор має бути відповідальним, члени НКРЕКП мають бути моральними, професійними, відповідальними за свої рішення, і ми як Верховна Рада мусимо мати повні повноваження щодо контролю і відкликання недолугих, непорядних членів НКРЕКП. Без цього – це буде пастка, яка перетворить ринок на монополію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще Герус від фракції «Слуга народу», 1 хвилина і переходимо до прийняття рішення. Прошу зайняти свої місця.
Будь ласка, Андрію Михайловичу.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, колеги! Дійсно, проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках», який ми сьогодні розглядаємо, дуже важливий, тому що він, власне, про розвиток конкуренції на енергетичних ринках і про унеможливлення зловживань з боку якихось монопольних утворень. Цей законопроект ми розробляли спільно з *Energy Community*, з Енергетичним співтовариством (це не якась окрема організація, а структура Європейської комісії, структура Євросоюзу) і, власне, маємо листи погодження, вони підтримують, що це відповідає європейській практиці.

Разом з тим я закликаю всіх проголосувати за прийняття законопроекту в першому читанні і спільно доопрацювати до другого читання, тому що, дійсно, ми будемо подавати поправки, є певні норми, які можна пом'якшити. Але знову-таки разом з Європейською комісією, разом з Євросоюзом ми будемо розробляти до другого читання таку версію, яка буде придатною і для України, і відповідатиме європейським практикам.

Тому дякую і прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» ([№ 5322](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Ставлю пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 5322. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» ([№ 5860](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

У мене щось не спрацювала кнопка, але я теж за.

Покажіть ще раз результати загального голосування, я маю оголосити, скільки було голосів за. За – 246.

Шановні колеги, будь ласка, ми домовлялися про виступи: два – за, два – проти. Будь ласка, записуйтеся на виступи щодо законопроекту № 5860.

Саврасов Максим Віталійович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В. Прошу передати слово Фріз Ірині Василівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Василівна Фріз. Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, пане Голово. Я хотіла б звернутися до колег у залі. Зараз ми будемо розглядати ще низку законопроектів, які пов'язані між собою і стосуються безпосередньо сфери використання ядерної енергії.

Законопроект № 5860 фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме. Разом з тим я хотіла б звернути вашу увагу, що наступний законопроект [№ 6425](#) насправді створює корупціогенні фактори, які полягають у тому, що орган, який надаватиме письмові дозволи, матиме дискреційні повноваження, тобто на власний розсуд він може давати ліцензії, дозволи тощо. Це достатньо небезпечна тенденція, тим більше що всі ці три законопроекти, які ми будемо

розглядати, йдуть під фішкою «євроінтеграційні». Ми не можемо говорити про європейську інтеграцію, одночасно ухвалюючи закони, які містять корупційно-генні фактори. Про це було сказано вчора на засіданні Комітету з питань антикорупційної політики. І в такий спосіб я прошу колег більш уважно проаналізувати законопроект № 6425 і зважено ухвалювати рішення щодо нього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лунченко Валерій Валерійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

Бакунець Павло Андрійович. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановний пане Голово, шановні народні депутати України, звичайно, всі ці три об'єднані законопроекти є важливими, євроінтеграційними. Ми повинні приводити наше законодавство в усіх сферах, зокрема у сфері ядерної енергії, до європейських стандартів.

Голосуючи й обговорюючи це законодавство, обговорюючи дозвільну діяльність у сфері ядерної енергії, обов'язково ще раз слід нагадати і наголосити світу і міжнародним партнерам про цю велику біду, яка є на нашій Запорізькій атомній станції, про те, що нічого іншого, ніяких інших ліків не буде, крім того, щоб демілітаризувати Запорізьку атомну станцію.

І однозначно закликаємо міжнародних партнерів завдяки санкціям, завдяки спільному міжнародному тиску на Росію все-таки домогтися того, щоб російські окупаційні війська звільнили Запорізьку атомну електростанцію від себе і цим забезпечили ядерну безпеку України і цілого світу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кучеренко Олексій Юрійович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Фракція «Батьківщина». Колеги, безумовно, всі законопроекти, які спрямовані на підвищення ядерної безпеки, є вкрай важливими, і фракція «Батьківщина» підтримуватиме ці законопроекти в першому читанні. Хоча, дійсно, треба звернути увагу на те, що є можливості так званої дискреції, тобто надання дуже великих повноважень органу, який займається регулюванням.

З іншого боку, ще раз звертаю вашу увагу: ми можемо створити будь-які інспекції ядерного регулювання, можемо прийняти будь-яке європейське сучасне законодавство під гаслами євроінтеграції, під гаслами адаптації нашого законодавства, але якщо в нас буде така корпоративна культура управління нашими енергетичними компаніями, як ми сьогодні спостерігаємо, то ніколи не буде ніякої ядерної безпеки. Нічого там ми не позбавилися. На превеликий жаль, і «Енергоатом», і інші структури енергетичного комплексу на сьогодні є прихованими від суспільства, від свого акціонера, вони працюють непрозоро і є учасниками постійних скандалів з перепродажами електроенергії наближеним афілійованим комерційним структурам з прихованим експортом, із зловживаннями при обліку для населення і таке інше.

Саме тому за три роки існування нового енергоринку, за який уже відповідає нова влада, підкреслюю, там накопичені величезні борги, не розв'язано жодних проблем, у тому числі і ядерної енергетики, і що далі робити з цими ринками, на сьогодні концептуального бачення немає. Тому законопроекти ми підтримуємо, але звертаємо увагу: ядерна небезпека є в Україні постійно і далі буде лише посилюватися, на превеликий жаль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чернів Єгор Володимирович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка. Після цього переходимо до голосування. Я прошу запросити народних депутатів до залу.

Будь ласка, Єгоре Володимировичу.

ЧЕРНІВ Є.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Андрію Герусу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Михайлович Герус. Будь ласка.

ГЕРУС А.М. Дякую. Колеги, дійсно, це ще один євроінтеграційний законопроект, який нам усім варто підтримати в першому читанні і рухатися далі для того, щоб ставати повноцінним членом європейської спільноти. Цей законопроект регулює використання ядерної енергії та радіаційну безпеку. Дійсно, ми прагнемо побудувати цивілізовані правила гри і безпечне середовище. Натомість ми бачимо, як російські окупанти, які окупували Запорізьку атомну електростанцію, наражають її на небезпеку, тому що зберігають там військову техніку, зберігають там озброєння і зберігають там військову силу Російської Федерації.

Днями ми бачили, як ракета російських збройних сил прилетіла і впала за 300 метрів від атомного реактора на Південноукраїнській атомній електростанції. Мабуть, у цьому основна світоглядна розбіжність між Україною і Російською Федерацією: ми прагнемо побудувати цивілізовані правила гри, а росіяни то захоплюють Чорнобильську атомну електростанцію, то окупувають Запорізьку атомну електростанцію, то обстрілюють Південноукраїнську атомну електростанцію.

Тому давайте будемо рухатися подалі від Росії у бік Європейського Союзу і підтримаємо цей законопроект у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» ([№ 5860](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 280.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій та поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 5860. Прошу голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, далі в нас знову два законопроекти щодо ядерної енергії. На засіданні Погоджувальної ради була пропозиція голосувати проекти без обговорення. Немає заперечень? Немає.

Тоді відразу переходимо до законопроекту [№ 6425](#).

Ставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного сесії проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» (№ 6425). Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» (№ 6425) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 6425. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, аналогічний законопроект. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо експерта з радіаційного захисту» ([№ 3869](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного сесії законопроект № 3869. Прошу голосувати.

«За» – 294.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» щодо експерта з радіаційного захисту» (№ 3869) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 3869. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час» ([№ 7687](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути цей законопроект за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Прошу народних депутатів записатися на виступи: два – за, два проти. Чи, можливо, без обговорення, колеги? Ні, фракція проти.

Величкович Микола Романович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Прошу передати слово Михайлові Бондарю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Бондар. Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. «Європейська солідарність». Шановні колеги! Буквально тиждень тому я був на з'їзді шахтарів, на якому з-поміж багатьох проблемних питань і фінансування, і зарплати у тому числі порушувалося питання мобілізації шахтарів. Дуже багато шахтарів зараз воюють, дуже багато, на жаль, загинули. Але ми знаємо, що під час війни в цьому залі неодноразово говорилося: бюджет має наповнюватися, тобто підприємства мають працювати.

Вугільна галузь – це така специфічна галузь, де весь час був брак кадрів, фахових людей. На з'їзді говорилося, що сам процес бронювання шахтарських професій, а я думаю, що не лише шахтарських, є ряд інших галузей, де є фахівці, які потребують бронювання, відповідно такий зatoryжний. Тобто підприємства звертаються до своїх міністерств, міністерства – до Міноборони і аж тоді – до Мінекономіки, яке підтверджує, що та чи інша спеціальність, професія може бути включена до списку бронювання.

Для того щоб перемогти ворога у війні, нам, дійсно, потрібна сильна економіка. Тому «Європейська солідарність» підтримуватиме цей законопроект. Закликаю дослухатися до шахтарських проблем – щодо бронювання саме тих професій, які зараз вкрай потрібні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Лабазюку Сергію Петровичу, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

ЛАБАЗЮК С.П., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 188, Хмельницька область, самовисуванець). Прошу передати слово Батенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги, ми хочемо сказати від нашої депутатської групи, що, безумовно, будемо підтримувати цей законопроект за основу. Його необхідно доопрацювати до другого читання, і я хочу звернути увагу на один принциповий момент, який ми проситимемо зал врахувати як поправку. Я хочу нагадати про те, що 24 лютого, коли почалася повномасштабна військова агресія ворога, на фронт пішли багато студентів, які приєдналися на добровільних засадах до підрозділів територіальної оборони на місцях, а потім були де-факто мобілізовані й направлені на передову, в зону бойових дій. Дехто з них навіть не підписував контракту. Вони достойно виконують свій громадянський військовий обов'язок.

Я хочу нагадати також про те, що ми захищаємо майбутнє, ми хочемо, щоб ці студенти, які пішли захищати свою державу, здобули освіту. Тим більше що Закон «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», до якого ми сьогодні вносимо зміни, чітко забороняє призов на військову службу під час мобілізації на особливий період здобувачів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, асистентів-стажистів, аспірантів та докторантів. Це наше фахове майбутнє. Це ті люди, на яких ми потім будемо опиратися.

Я прошу зал, коли ми будемо розглядати проект до другого читання, прошу всі депутатські фракції і групи підтримати цю поправку, яку ми будемо вносити, чи стати навіть співавторами цієї поправки і солідарно проголосувати

її в сесійному залі під час розгляду законопроекту в другому читанні. У першому читанні ми підтримаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович, група «Довіра».
Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Дійсно, законопроект надзвичайно важливий, ним пропонується уточнити окремі норми і позиції, які стосуються організації і порядку призову осіб під час мобілізації. Хочу нагадати, що ми наполягали на тому (і ця норма врахована), що важливо уточнення умов бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації і надання права заброньованим військовозобов'язаним у добровільному порядку бути призваними на військову службу під час мобілізації.

Фактично ми розширюємо умови для певних категорій осіб, за якими військовозобов'язані, які працюють в органах державної влади, інших державних органах, на підприємствах, в установах та організаціях можуть отримати відстрочку від призову під час мобілізації шляхом їх бронювання. Ну, і, безперечно, важливо, що заброньовані особи в період мобілізації можуть бути призвані на військову службу за їх згодою, а особи з інвалідністю можуть бути призвані на військову службу за їх згодою лише за місцем проживання.

Ці моменти важливі, вони враховані, тому депутатська група «Довіра» підтримуватиме даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, зараз виступить Задорожній Микола Миколайович, потім ще Кожем'якін Андрій Анатолійович, 1 хвилина, і після цього переходимо до голосування.

Задорожній Микола Миколайович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАДОРЖНІЙ М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 162, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Володимирович Веніславський.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).

Шановний пане Голово, шановні колеги! Законопроект, який ми сьогодні розглядаємо, ініційований Кабінетом Міністрів України, надзвичайно важливий і своєчасний. Тут два ключові моменти.

Перший момент – це впорядкування питання бронювання тих військово-зобов'язаних, які можуть бути мобілізовані і які потрібні для підприємств, установ, організацій, які безпосередньо займаються питаннями щодо забезпечення сектора безпеки і оборони, Збройних Сил, інших військових формувань, критичних напрямів економіки, які потребують, щоб відповідні працівники працювали в них в умовах особливого періоду або воєнного стану.

На сьогодні такі повноваження щодо бронювання є, проте вони достатньо абстрактні і неконкретизовані. Кабінет Міністрів пропонує визначити чіткі критерії бронювання тих осіб, які потрібні для забезпечення нормального функціонування органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

Другий дуже ключовий і не менш важливий аспект цього законопроекту – це надання можливості тим особам, які, відповідно до Закону «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» мають право не бути призваними, бути призваними за їхнім особистим бажанням. Тобто в нас є дуже багато військово-зобов'язаних, які і за Законом «Про військовий обов'язок і військову службу», і за Законом «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» не можуть бути призвані під час мобілізації, але хочуть захищати Батьківщину. Тому цей законопроект спрямований на те, щоб надати їм таку можливість.

Фракція політичної партії «Слуга народу» підтримуватиме цей законопроект, і ми закликаємо всіх також його підтримати. Він спрямований на підвищення нашої обороноздатності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ Андрія Анатолійовича Кожем'якіна, фракція «Батьківщина». Будь ласка. Після цього, колеги, переходимо до прийняття рішення.

Будь ласка, Андрію Анатолійовичу.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А. Шановні колеги, фракція «Батьківщина» підтримуватиме цей законопроект. У ньому, дійсно, зроблено детальнішу конкретизацію стосовно тих, які можуть бути заброньовані, які можуть бути мобілізовані. Це практичний проект закону, тому що свого часу, коли в кінці лютого до військкоматів стояли величезні черги, багато з тих, які не знали, куди себе подати, але хотіли захищати Батьківщину, пішли в добровольчі формування. Однак коли вони захотіли піти в Збройні Сили після того, як перебували в територіальній обороні, то не могли цього зробити. Цей проект дає їм таку можливість, вони можуть укладати контракти і захищати країну.

Дякую вам за цей проект. Ми будемо голосувати за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу зайняти місця. Готові голосувати?

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час» ([№ 7687](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 305.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання проекту закону № 7687. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Ідемо далі. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту державного кордону України» ([№ 7475](#)).

Я пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу проголосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми, в принципі, домовлялися про виступи: два – за, два – проти, але автор просить виступити, якщо не буде заперечень.

Слово надається від комітету і від авторів проекту Здебському Юрію Вікторовичу. Будь ласка.

ЗДЕБСЬКИЙ Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 172, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні народні депутати, шановний головуєчий! Даний законопроект ще більше наближає нас до перемоги, адже в країні зараз війна. Це складний законопроект, ним вносяться зміни до 12 законів. Разом з тим щоб наблизити нас до перемоги, у проекті пропонується здійснити перерозподіл повноважень складових сектору безпеки і оборони щодо координації їх спільної діяльності, пов'язаної із захистом державного кордону України в різний період, передбачений законами України. Встановити на законодавчому рівні порядок та способи залучення військових частин і підрозділів Збройних Сил України до охорони та оборони державного кордону. Щоб не було такої проблеми і ми не шукали відповіді,

хто здав наш Херсон, хто відповідав за охорону кордону, цей законопроект дає відповідь на дане питання.

Враховуючи війну, яка йде наразі з країною-агресором, у проекті передбачається надати в постійне користування військовим частинам Державної прикордонної служби України в межах прикордонної смуги на українсько-російському та українсько-білоруському кордонах земельні ділянки до 2 кілометрів для будівництва інженерно-технічних та фортифікаційних споруд, а також запровадити в них спеціальний посилений прикордонний режим. Повірте мені, даний механізм буде кращим за проект «Стіна». А також даним законопроектом пропонується внести й інші зміни.

У разі прийняття проекту закону ми в мирний час зробимо господарем на державному кордоні прикордонника, який відповідає та організовує охорону кордону, а у військовий час боронить кордони спільно зі Збройними Силами та діє за їх задумом. Не перекручуйте, будь ласка: прикордонники залишаються в системі МВС, вони за цим законопроектом не виходять.

Шановні колеги, Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило низку зауважень, які будуть предметом розгляду проекту до другого читання. Ми обов'язково підійдемо виважено і всі зауваження, які надійшли від комітету і від міністерств, врахуємо.

Шановні колеги, державний кордон України має бути недоторканим. Повірте мені, що даним законопроектом ми закладаємо основу надійного захисту державного кордону України. Це потрібно було зробити ще як мінімум 10 років тому.

Дякую за увагу і прошу підтримати даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, записуйтеся на виступи: два – за, два – проти.

Дмитрієва Оксана Олександрівна, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ДМИТРИЄВА О.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Бакумову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакумов. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановні присутні! Я переконаний, що український парламент має підтримувати всі питання, коли йдеться про охорону державного кордону і про посилення

Державної прикордонної служби України як правоохоронного органу. Але давайте говорити чесно, цей законопроект не лише про державний кордон. Я хотів би звернути увагу колег Комітету з питань правової політики: а ви бачили, що у проєкті пропонується внести зміни до Кодексу адміністративного судочинства України щодо того, хто має право подавати позови щодо підстав оскарження дій? Шановні члени Комітету з питань правоохоронної діяльності, скажіть, будь ласка, а ви знаєте, що там додається повноваження щодо кримінального аналізу? А що таке кримінальний аналіз? Це аналіз злочинності та аналіз злочинів. А що це означає? Що він використовується лише там, де є досудове розслідування, оскільки лише там ці питання вивчаються.

Я не хочу говорити, що цей законопроект поганий, але звертаю увагу, що в ньому порушуються питання, які не входять до предмета відання Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки, а є предметом відання Комітету з питань правової політики і Комітету з питань правоохоронної діяльності.

Тому я не підтримуватиму цього законопроекту і вважаю, що він не доопрацьований, оскільки ми його вже направляли на повторне перше читання, і ці помилки не були усунуті до повторного першого читання. Прошу вас утриматися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Плачковій Тетяні Михайлівні, депутатська група «Відновлення України».

ПЛАЧКОВА Т.М., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Дмитруку Артему.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артем Дмитрук. Будь ласка.

ДМИТРУК А.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 133, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, шановний пане Голово! Повномасштабна війна триває вже майже сім місяців, однак захист державного кордону у нас де-юре досі регулюється нормами 20-річної давнини. Мабуть, зайве казати, що ці норми не відповідають вимогам часу, не враховують умов воєнного стану, а часом навіть є шкідливими для інституцій та держави.

Даний законопроект розроблявся в тому числі представниками нашої депутатської групи вже в новій реальності. Він значно посилює захист державного кордону, підпорядковує Державну прикордонну службу України Збройним Силам України під час дії воєнного стану та надає можливість залучати Збройні

Сили до охорони державного кордону в мирний час. Якби ці норми діяли 24 лютого, то ворогу було б значно важче проходити наш кордон.

Вважаємо, що даний законопроект необхідно прийняти якнайшвидше. Депутатська група «Відновлення України» голосуватиме за прийняття його за основу і закликає колег також підтримати даний законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кожем'якін Андрій Анатолійович. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А. Шановні колеги, фракція «Батьківщина» підтримуватиме цей законопроект. Я хотів би подякувати полковнику Здебському за цю ініціативу, за те, що доопрацювали законопроект № 7475.

Дійсно, ви знаєте, сьогодні ці зміни чітко показують, що, наприклад, внесенням змін до Закону «Про оборону України» пропонується встановити, що органи державної влади та органи військового управління, не чекаючи стану війни, вживають заходів не лише для відсічі агресії, а й щодо прикриття державного кордону України. Тобто це проект закону, який виник з практичних дій і з практичного досвіду чинних на сьогодні законів України. У ньому вдосконалюються проблемні моменти та норми.

Я думаю, що такий закон дасть можливість посилити Державну прикордонну службу України. Це перше.

Друге. Дасть можливість підрозділам Збройних Сил України зміцнити їх спільне реагування на військові дії та на агресію.

Третє. Дасть можливість чітко визначати, які землі можна відразу ж передавати в користування прикордонним загонам, а які не можна, щоб після війни не виникало бажання в тих, які любили до війни порибалити або пополювати, запитати: що ж це ви тут перекопали або замінували? У них не виникатимуть такі питання.

Тому я підтримую законопроект, і зараз не час визначати, який комітет головний, треба підтримувати Збройні Сили України і прикордонників.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович Німченко, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Законопроект має право на існування, але разом з тим подивіться, що є предметом регулювання проекту цього законодавчого акта. Колеги вже порушували питання про предмет відання, про те, який комітет повинен був готувати це питання. Скажіть, будь ласка, який предмет? Ми що, не бачимо, що

там в основі є земля? Ми що, не знаємо, що два роки ми топчемося по українській землі, кинули її на дерибан, кинули куди завгодно.

Зараз ми, використовуючи воєнний стан, надзвичайний стан, ідемо до того, щоб врегулювати питання контролю за земельними ресурсами на кордоні. Якщо це було для кордону, якщо це було для Збройних Сил України, то, скажіть, будь ласка, як можна без таємного розгляду обговорювати питання щодо кордону і системи захисту нашої території? Ми для кого розкриваємо карту, що військові формування, прикордонні сили працюватимуть у районі саме 5-го кілометра до кордону з Росією за Ізюмом? Ось що ми робимо!

Такий законопроект не має права саме в такій редакції існувати. Його вже направляли на повторне першого читання, але чомусь не врегулювали цього питання.

Шановні колеги, я думаю, що на сьогодні він не готовий для підтримки. Йдеться про питання землі, і кордону, і про координацію діяльності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна, 1 хвилина. Будь ласка.

Шановні колеги, і після цього переходимо до голосування за цей законопроект.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Колеги, припиніть гратися європейськими прапорцями, тому що біля цього законопроекту стоїть прапорець, мовляв, це євроінтеграційний проект. Рішення нашого комітету говорить про те, що ця сфера регулюється національним законодавством країн – членів Європейського Союзу. На жаль, мене вчора не почули на засіданні Погоджувальної ради ані Апарат, ані керівництво Верховної Ради України. Це перше.

Друге. У цьому законопроекті пропонується змінити правила видворення нелегальних мігрантів за територію України, замінюючи ці повноваження рішенням суду на повноваження окремих державних органів. Колеги, це може вплинути на виконання нами зобов'язань щодо безвізового режиму. Давайте уважно ставитися до наших зобов'язань.

Третє. ДПСУ, розпорошуються її повноваження. Це теж може суперечити взагалі заявленій меті цього законопроекту. Дуже уважно ставтеся до цього.

«Європейська солідарність» утримується.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту державного кордону України» ([№ 7475](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 7475. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, давайте відразу проголосуємо наступний проект. Ми домовилися розглянути його без обговорення. Це проект Закону «Про внесення зміни до статті 12 Закону України «Про Національну гвардію України» щодо проведення робіт із розмінування, у тому числі під час воєнного стану» ([№ 7673](#)).

Шановні колеги, немає заперечень?

Тоді я ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення зміни до статті 12 Закону України «Про Національну гвардію України» щодо проведення робіт із розмінування, у тому числі під час воєнного стану» ([№ 7673](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 305.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 7673. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів» ([№ 6477](#)). Це друге читання.

До проекту є поправки. Хтось наполягатиме, шановні колеги? Ніхто не наполягатиме. Давайте голосувати. Шановні колеги, ми домовлялися, всі фракції і групи, що проголосуємо без розгляду поправок.

Тому є пропозиція прийняти проект Закону «Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів» ([№ 6477](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками (*Шум у залі*).

Шановний Сергію Володимировичу, ми збираємося з керівниками фракцій і груп, обговорюємо ці речі. Давайте, може, ми все-таки проголосуємо, бо далі в нас ще буде виступ.

Скільки буде поправок, Юліє Володимирівно?

Добре. Тоді Шахов. Будь ласка. Називайте спочатку номер поправки.

ШАХОВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Поправка 106 і поправка 228.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 106. Будь ласка, доповідайте.

ШАХОВ С.В. Шановні колеги, до речі, законопроект нормальний і за нього можна голосувати. Але я прошу підтримати ці дві поправки в процесі. Не можна розкривати відомості, тому що ворог б'є по критичній інфраструктурі. Ми за що сьогодні б'ємося? Щоб ворог не знав, де знаходяться об'єкти і таке інше. Тому я прошу підтримати ці дві поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вашу поправку 106 враховано частково. Ви наполягаєте на повному врахуванні.

Ставлю на голосування пропозицію автора. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 202.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково комітетом.

Наступна поправка 228. Так, Сергію Володимировичу?

Будь ласка, доповідайте щодо поправки 228.

ШАХОВ С.В. Я також наполягаю на цій поправці і прошу зал підтримати. Надзвичайно важливо, щоб ворог не знав, де знаходяться дуже важливі об'єкти інфраструктури. Ми ж бачимо, що робиться в Запоріжжі, що робиться в Луганській, Херсонській, Миколаївській областях. Ми не маємо права розкривати таємничі об'єкти для ворога.

Прошу підтримати поправку 228.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 228 народного депутата Шахова. Вона врахована комітетом частково. Автор наполягає на повному врахуванні.

Ставлю на голосування пропозицію автора. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 169.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Юліє Володимирівно, які номери ваших поправок? Хто виступатиме?

Євтушок Сергій Миколайович. Прошу спочатку називати номер поправки.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Поправкою 36 пропонувалося «слово «забруднювач» тут і далі по тексту проекту замінити словами «небезпечні відходи» з метою узгодження термінів, що вживаються у статті 1 Закону

України «Про відходи», на відміну від терміна «забруднювач» як суб'єкт господарювання, що порушив вимоги природоохоронного законодавства.

Прошу дану поправку поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 36 народного депутата Євтушка. Вона комітетом відхилена. Прошу... *(Шум у залі)*. Ви хочете пояснити?

ПРОЩУК Е.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 85, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Я дуже коротко висловлю позицію комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ПРОЩУК Е.П. Шановні колеги, дану поправку відхилено. Вона суперечить уже врахованим поправкам, тому прошу її не підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 36 народного депутата Євтушка. Вона комітетом відхилена. Комітет пояснив причини. Тому, будь ласка, прошу визначитися та голосувати.

«За» – 116.

Рішення не прийнято.

Сергію Миколайовичу, яка наступна поправка?

ЄВТУШОК С.М. «Батьківщина». Поправка 97. Я взагалі скажу, шановні колеги, що низка положень законопроекту, якими передбачено здійснення органами виконавчої влади певних дій у порядку, передбаченому законодавством, не узгоджується зі статтею 19 Конституції України, відповідно до якої органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачений Конституцією України. А так ми бачимо, що тут ряд повноважень передаються і державній виконавчій гілці влади, і органам місцевого самоврядування. Ще раз акцентую увагу на тому, що це суперечить Конституції України.

Прошу поставити дану поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 97 народного депутата Євтушка. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 98.

Рішення не прийнято.

Сергію Миколайовичу, яка наступна поправка?

ЄВТУШОК С.М. «Батьківщина». Поправка 122, яка відхилена. У ній також пропонується уточнити поняття «громадськість»: «Громадські об'єднання, їх члени або уповноважені представники, а також фізичні або юридичні особи, їх об'єднання, організації або групи мають такі права:».

Я хотів би просто чіткіше сформулювати, щоб у законі чітко було зрозуміло, що не саме поняття «громадськість», адже ми не розуміємо, хто це, що це, а конкретні представники тих осіб і тих суб'єктів, які я щойно перерахував.

Якщо є можливість, пане Голово, надайте, будь ласка, слово для відповіді від комітету.

Поправку прошу підтримати.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротко відповідь від комітету. Будь ласка.

ПРОЩУК Е.П. Дану поправку відхилено. Термін «громадськість» вживається у значенні, наведеному в Законі «Про оцінку впливу на довкілля».

Врахування даної поправки призведе до суперечностей між нормами зазначеного закону, проект якого ми розглядаємо, і Закону «Про оцінку впливу на довкілля». Тому пропонуємо дану поправку відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 122 народного депутата Євтушка. Комітетом вона відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка. Андрій Пузійчук. Будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановний головуючий. Фракція «Батьківщина», Житомирщина. Шановні колеги! Цей законопроект слушний. Мова йде про імплементацію положень Регламенту Євросоюзу та про створення Європейського реєстру викидів та перенесення забруднювачів та Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів.

«Батьківщина» завжди підтримувала курс на євроінтеграцію, і цей законопроект ми підтримували в першому читанні. Саме тому я наполягатиму на більшості своїх поправок, які спрямовані на те, щоб покращити проект та зробити його положення дієвими, зокрема в частині компетенції уповноваженого органу у сфері реєстрації викидів та перенесення забруднювачів, визначених у переліку повноважень...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Назвіть номер поправки, будь ласка, пане Андрію.

ПУЗІЙЧУК А.В. ...по-перше, не є вичерпним, по-друге, виписаний таким чином, що на практиці обмежить цей орган у можливостях здійснити регулювання.

Прошу підтримати мою поправку, яка передбачає виключення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якби ж ми почули номер цієї поправки, пане Андрію.

ПУЗІЙЧУК А.В. Поправка 68, Руслане Олексійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу одразу починати з номера, нам тоді легше знаходити їх.

Поправка 68 народного депутата Пузійчука. Вона відхилена комітетом. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, пане Андрію. Відразу назвіть номер наступної поправки.

ПУЗІЙЧУК А.В. Поправка 70. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ця поправка стосується визначення переліку повноважень органу у сфері реєстрації викидів та перенесення забруднювачів. Ми наділяємо цей орган повноваженнями щодо узагальнення практики застосування законодавства, подання пропозицій щодо вдосконалення актів законодавства у відповідній сфері. Однак чомусь обмежуємо його лише визначенням порядку складання звіту та порядку функціонування реєстру.

Це неправильно, ми самі блокуємо реалізацію закону. Давайте не будемо вже на етапі закладення законодавчого підґрунтя ставити перепони для повноважень цього органу. І прошу пояснити, чому така позиція, чому обмежуєте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротко скажіть, будь ласка, чому така позиція.

ПРОЩУК Е.П. Дякую. Шановні колеги, врахування поправки призведе до суперечностей між нормами зазначеного закону, проект якого ми розглядаємо, та Закону України «Про публічні електронні послуги». Вимоги до створення та функціонування реєстру визначаються законом.

Прошу дану поправку не підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправку 70 авторства Пузійчука комітетом відхилено. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

ПУЗІЙЧУК А.В. Наступна поправка 119. Шановні колеги, мова йде про роль громадськості у сфері реєстрації викидів та перенесення забруднювачів і відходів.

Колеги, прагнення до максимальної прозорості в діяльності органів державної влади – це дуже добре. Громадськість повинна залучатися до таких процесів та мати всі відповідні важелі, у тому числі важелі контролю. Однак не можна забувати про конституційний лад та систему державного управління. А в цьому проекті конституційний лад просто нехтується. І в результаті ми отримуємо не прозорість та відкритість, а непрофесійність та безлад, які присутні сьогодні в дуже багатьох сферах державного управління.

Колеги, ми ризикуємо тим, що правильна ініціатива – євроінтеграційний проект залишиться на папері і формально не запрацює. Прошу пояснити вашу позицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 119 народного депутата Пузійчука. Вона комітетом відхилена. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Пане Андрію, яка наступна поправка?

ПУЗІЙЧУК А.В. Дякую, шановний головуючий. Наступна поправка 121. Шановні народні депутати, ця поправка також стосується питання залучення громадськості. Колеги, ми тільки за відкритість та громадський контроль, але це має бути належним чином врегульовано. Ми знаємо, скільки створюється псевдогромадських організацій, за якими повинен бути контроль, особливо в таких чутливих питаннях, які стосуються екології та забруднювачів.

Найперше, що таке громадськість? Якщо це NGO, то є Закон «Про громадські об'єднання», який розкриває зміст, гарантований Конституцією, права на свободу об'єднань та врегульовує пов'язані з ним відносини. Однак там ідеться про громадські об'єднання, організації чи спілки. У законодавстві також зустрічається визначення «громадськість», але це переважно відсильні норми або ж норми загального характеру. Натомість цим проектом громадськість наділяється суб'єктністю та конкретними...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 121 народного депутата Пузійчука. Вона відхилена. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, пане Андрію.

ПУЗІЙЧУК А.В. Наступна поправка 125. Знову ж мова йде про порядок залучення громадськості. Що про це написано в Протоколі про реєстри викидів та перенесення забруднювачів?

По-перше, у визначені терміна «громадськість» міститься відсилка на національне законодавство. Тобто в нашому випадку це Закон «Про громадські об'єднання», який не оперує поняттям «громадськість», а визначає такі форми, як «громадська організація» та «громадська спілка».

По-друге, згідно з протоколом доступ громадськості до інформації, яка міститься у реєстрі, забезпечується завдяки безпосередньому електронному доступу за допомогою публічних мереж зв'язку. Тобто відкритий доступ до реєстру в інтернеті, звісно, з додержанням законодавства про інформацію. А те, що виписано в проекті, у кращому випадку призведе до різночитання.

Шановний представнику комітету, поясніть позицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротко позиція комітету.

ПРОЩУК Е.П. Стосовно терміна «громадськість». Він вживається у значенні, наведеному в Законі України «Про оцінку впливу на довкілля». Врахування поправки призведе до суперечностей між нормами зазначеного закону, проект якого ми розглядаємо, і Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Ми пропонуємо її не підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 125 народного депутата Пузійчука. Комітетом вона відхилена. Позицію ви почули. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Ми говорили про 10 поправок, вони вже завершилися, Юліє Володимирівно. Добре.

Пузійчук, наступна поправка.

ПУЗІЙЧУК А.В. Дякую, шановний головуючий. Фракція «Батьківщина». Поправка 128. Я звертаюся насамперед до представника комітету. Пане Едуарде, ви зазначаете, що даєте визначення терміна «громадськість» у законопроекті про забруднювачі. Але, послухайте, ми маємо чинне законодавство – це Закон «Про громадські об'єднання», який не оперує поняттям «громадськість», а визначає такі форми, як «громадська організація» та «громадська спілка». Ви зараз створюєте колізії законодавства. Такий закон не працюватиме. Проект потрібно направити на повторне друге читання із урахуванням пропозицій «Батьківщини» доопрацювати, щоб він, дійсно, був євроінтеграційним і щоб, дійсно, запрацював. Ну, дослухайтеся.

А мою поправку 128 прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 128 народного депутата Пузійчука. Комітетом вона відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, наступна поправка, пане Андрію.

ПУЗІЙЧУК А.В. Дякую, шановний головуючий. Поправка 131. Шановні колеги, на жаль, замість того, щоб приділити увагу проблемним питанням, про які, до речі, та сама громадськість зазначає у зверненнях до нас, цей проект наповнили порожніми нормами. Наприклад, правом звернення із запитом про одержання інформації, що міститься у реєстрі. Колеги, з 2011 року діє Закон «Про доступ до публічної інформації», яким це питання врегульоване. Складається враження, що це робиться для галочки. Євроінтеграційні проекти – це не просто перелік пунктів до виконання, вони мають бути не лише прийнятими, а мають запрацювати. Прикро, що в такому вигляді це звичайні декларації та дублювання чинних норм.

Шановний представнику комітету, поясніть, будь ласка, чому відхилили мою поправку 131? І чому робите цей законопроект, який нівелює...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 131 народного депутата Пузійчука. Комітетом вона відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

ПУЗІЙЧУК А.В. Дякую, шановний головуючий. Наступна поправка 134. У проекті окремо визначається право громадськості на оскарження рішень, дій чи бездіяльності уповноваженого органу та інших суб'єктів у сфері реєстрації викидів та перенесення забруднювачів і відходів. Знову-таки це той випадок, коли робиться для галочки. Є два порядки оскарження: адміністративний – засадничим тут є Закон «Про звернення громадян» та судовий – це питання процесуального законодавства. Якщо за адміністративним порядком це дублювання, то жоден процесуальний кодекс не містить такого суб'єкта звернення, як громадськість. Тобто в кращому випадку це буде пуста норма.

Такий підхід є незрозумілим, при тому що багато важливих питань не врегульовано, зокрема в частині відмови в реєстрації з формальних причин. Якщо говорити про...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 134 народного депутата Пузійчука. Комітетом вона відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Пане Пузійчук, будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В. Дякую, шановний головуючий. Я звертаюся до вас, Руслане Олексійовичу, до представника комітету. Колеги, подивіться, я маю ще близько 30 поправок. Є конструктивна пропозиція: давайте направимо цей законопроект на повторне друге читання, зробимо його, дійсно, євроінтеграційним, зробимо його, дійсно, таким, який працюватиме, і підтримаємо.

Колеги, я повторюю, цей законопроект «Батьківщина» підтримувала в першому читанні, і ми за те, щоб його підтримати в другому читанні. Просимо вас прислухатися до нас і зробити його працюючим. Тому що зараз ви займаєте дуже деструктивну позицію. Є зобов'язання України щодо таких євроінтеграційних процесів, невже ми хочемо отримати рекламацію на цей законопроект?

Я більше не наполягатиму на поправках, але прошу всіх направити проект на повторне друге читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Андрію, за конструктив.

Шановні колеги, більше ніхто не наполягає. Прошу запросити колег до залу, ми переходимо до прийняття рішення щодо цього законопроекту. Будь ласка, народні депутати, займіть свої місця.

Шановні колеги, це буде завершальний законопроект на сьогодні. Після цього в мене ще прохання: проголосуйте за невідкладне підписання, щоб я міг підписати ті важливі закони, які ми прийняли. Далі вже поставимо на паузу і будемо зустрічатися тоді, коли ми знаємо. Добре, шановні колеги? Готові?

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів» ([№ 6477](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Вітаю, шановні колеги. Не розходьтесь, будь ласка.

Олександр Сергійовичу, пропозиція про підписання, будь ласка.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію доручити Голові Верховної Ради невідкладно підписати прийняті сьогодні в цілому Верховною Радою закони та негайно спрямувати їх Президенту України на підпис. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Дякую.

Сповіщаю також про утворення міжфракційного депутатського об'єднання «Трибунал для російських агресорів», співголовами якого обрано Мезенцеву Марію Сергіївну та Качуру Олександра Анатолійовича, та міжфракційного депутатського об'єднання «Криміналітету – ні», головою якого обрано народного депутата України Кабаченка Володимира Вікторовича. Вітаємо колег!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, перелік питань, який був попередньо узгоджений Погджувальною радою, ми успішно сьогодні розглянули. Дякую всім за плідну роботу.

Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце продовження засідання вам буде повідомлено. Прошу не поширювати інформації щодо його початку.

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!